

KUVATAIDE- KILPAILUN JÄRJESTÄJÄN JA JULKISEN TAITEEN TILAAJAN OPAS

Suomen Taiteilijaseura

Suomen Taiteilijaseuran opas taidekilpailujen järjestämiseen ja julkisen taiteen tilaamiseen.

JULKISEN TAITEEN SUOSIO kasvaa Suomessa, mikä tarkoittaa myös enemmän teostilauksia ja taidekilpailuja, joiden avulla teoksia hankitaan. Taidehankinnat tuottavat taiteilijoille työmahdollisuuksia ja korkeatasoista taidetta julkiseen tilaan.

Tämä opas on tarkoitettu kaikille, jotka suunnittelevat tilaavansa julkista taidetta hyödyntäen eri tilaamisen tapoja, joita ovat avoin kilpailu, kutsukilpailu, rinnakkainen luonnostilaus, portfoliokuva ja suora tilaus taiteilijalta.

Oppaan ohjeet antavat käytännön tietoa eri tilaamisen tavoista ja auttavat sopivan tilaamistavan valinnassa. Ohjeet kattavat eri mallien koko kaaren, esimerkiksi taidekilpailujen kohdalla kilpailuohjelman laadinnasta palkintolautakunnan toimintaan, tulosten julkistamiseen ja kilpailun jälkitoimiin.

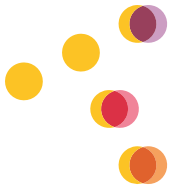
Oppaan sisältämät ohjeet perustuvat Suomen Taiteilijaseuran voimassa oleviin kilpailusääntöihin ja ohjeistuksiin.

Ohjeita täydentävät Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntijan palvelut. Kilpailuasiantuntija neuvoo julkisen taiteen tilaajaa läpi hankintaprosessin aina sopivan kilpailumuodon tai tilausmallin valinnasta taiteilijavalinnan tekemiseen ja siitä tiedottamiseen.

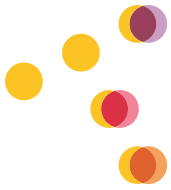
Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntijan yhteystiedot löydät [Taiteilijaseuran verkkosivuilta](#). (linkki)

SISÄLLYS

Julkisen taiteen tilaamisen mallit	6
AVOIN TAIDEKILPAILU JA KUTSUKILPAILU	12
Ennen kilpailun avaamista	12
Kilpailun aikataulu	13
Budjetin laatiminen	14
Kilpailupalkintojen verovapaus	15
Kilpailuun osallistuvat tai kutsuttavat taiteilijat	15
Kilpailuohjelman sisältö	16
Kilpailutehtävän määrittely	16
Kilpailuajan pituus	18
Tekijänoikeudet ja omistusoikeus kilpailuteokseen	18
Palkintolautakunnan valinta	19
Yhteyshenkilön valinta ja kilpailusalaisuus	19
Vierailu teoksen tulevalle sijaintipaikalle	20
Kilpailuohjelman hyväksyminen	20
Kilpailukutsu	21
Kilpailuvaihe	21
Kilpailun julkistaminen	21
Taiteilijoiden kysymykset kilpailuvaiheen aikana	22
Kilpailuehdotusten vastaanottaminen	22
Arvosteluvaihe	23
Palkintolautakunnan toiminta	23

Kilpailun tulosten julkistaminen	25
Kilpailun jälkitoimet	25
Kilpailuehdotusten näyttely	25
Teosten hakeminen näyttelyn jälkeen	25
Kilpailuaineiston arkistointi	26
Palkkioiden, palkintojen ja korvausten maksaminen	26
Teoksen tilaaminen kilpailun perusteella	26
JULKISEN TAITEEN PORTFOLIOHAKU	27
Ennen portfoliohaun avaamista	27
Portfoliohaun aikataulu	27
Budjetin laatiminen	29
Portfoliohakuun osallistuvat taiteilijat	30
Portfoliohaun hakuilmoituksen sisältö	30
Portfoliohaun julkistaminen	32
Portfolioiden läpikäynti	32
Portfoliohaun jälkeen	33
RINNAKKAINEN LUONNOSTILAUS	34
Ennen luonnostilauksen avaamista	34
Taidetyöryhmä	34
Rinnakkaisen luonnostilauksen aikataulu	35
Budjetin laatiminen	38
Luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden valinta	39
Luonnostilauksen ohjelma	39
Sopimuksen laatiminen	41
Tekijänoikeudet	42

SUOMEN
TAITEILIJAJA
SEURA

Luonnosten laadintavaihe	42
Aloituskokous	42
Taiteilijan työn ohjaus	43
Teosluonnostelu arviointi taidetyöryhmän toimesta	43
Rinnakkaisen luonnostilauksen jälkeen	44
Teoksen tilaaminen ja tulosten julkistaminen	44
Luonnospalkkioiden ja korvausten maksaminen	45

Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöt ja ohjeistukset

Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöt ja ohjeistukset tarjoavat valmiin pohjan erilaisille ja eri kokoisille kilpailuille. Useaan kertaan testattujen, valmiiden toimintamallien käyttäminen takaa sujuvan hankintaprosessin ja korkeatasoisen lopputuloksen sekä järjestäjän että osallistuvien taiteilijoiden kannalta.

Suomen Taiteilijaseuran kilpailusääntöjen ja ohjeistusten noudattaminen on osoitus taidehankkeen ammattimaisuudesta, korkeasta taiteellisesta laadusta sekä taiteilijoiden tasapuolisesta kohtelusta tilausprosesseissa. Kilpailusäännöt ovat hioutuneet sadan vuoden kuluessa vastaamaan sekä tilaajien että kuvataiteilijoiden etuja ja tarpeita. Lisäksi olemme laatineet rinnakkaisen luonnostilauksen ja portfoliohaun ohjeistukset tilaajien ja taiteilijoiden käyttöön.

Suomen Taiteilijaseuran kilpailusääntöjen ja ohjeistusten noudattaminen on edellytys sille, että STS ja sen jäsenjärjestöt ([Muu ry](#), [Suomen Kuvanveistäjäliitto](#), [Suomen Kuvataidejärjestöjen liitto](#), [Suomen Taidegraafikot](#), [Taidemaalariliitto](#) ja [Valokuvataiteilijoiden liitto](#)) tiedottavat kilpailuista ja hauista kanavissaan sekä neuvovat kilpailun järjestämisessä. Suomen Taiteilijaseura ei suosittele jäsenliittoihinsa kuuluville taiteilijoille osallistumista muihin kuin hyväksymiinsä kilpailuihin tai hakuihin, eikä toimimista muiden kuin hyväksymiensä kilpailujen palkintolautakunnan jäsenenä.

Sääntöjen ja ohjeistusten noudattamista kilpailuohjelman sekä hakuilmoitusten osalta seurataan Suomen Taiteilijaseuran toimesta. Taiteilijaseuralla on oikeus hyväksyä säännöistä ja ohjeista poikkeava taidekilpailu tai julkisen taiteen haku, mikäli erityiset syyt niin vaativat.

Julkisen taiteen tilaamisen mallit

Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöt ja ohjeistukset mahdollistavat taidehankinnan järjestämisen viidellä vaihtoehtoisella tavalla. Eri tilaamisen tavat sopivat erilaisiin kohteisiin ja tuottavat erilaisia tuloksia. Tilaamistavan valintaan vaikuttavat käytettävissä oleva budjetti, aika, taidekohteen asettamat vaatimukset ja se, kuinka laajalti tilaaja haluaa saada erilaisia teosehdotuksia päätöksenteon tueksi.

Alla olevassa kaaviossa on esitetty erilaiset vaihtoehdot:

- Kilpailuaika 4–12 kk
- Osallistujien lukumäärä avoin
- Anonyymi kilpailu
- Kilpailupalkinnot
- STS nimittää juryyn kaksi taiteilijajäsentä
- Voi järjestää kaksivaiheisena

- Kilpailuaika 2–4 kk
- Osallistujina kutsutut taiteilijat
- Anonyymi kilpailu
- Kutsupalkkiot
- Kutsutut taiteilijat nimittävät juryyn kaksi taiteilijajäsentä

- Luonnosvaihe 2–4 kk
- Osallistujina kutsutut taiteilijat
- Tilaajan ja taiteilijan välinen vuoropuhelu
- Luonnospalkkiot
- STS nimittää yhden taiteilijajäsenen taidetyöryhmään

- Hakuvaihe vähintään 3 viikkoa
- Portfolio esittelee aiempia työnäytteitä
- Juryssa oltava taiteen asiantuntemusta
- Hakua seuraa suora tilaus, kutsukilpailu tai rinnak. luonnostilaus

- Teos voidaan valita suorahankintana
- Taiteilijan kanssa tehdään luonnos- ja tilaussopimus
- Taiteilijan ja teoksen valinnassa on hyvä hyödyntää julkisen taiteen asiantuntijaa

Avoimessa kilpailussa useammalta kuin yhdeltä taiteilijalta pyydetään samanaikaisesti ehdotus samasta kuvataiteellisesta suunnittelukohteesta, eikä osallistujien lukumäärää ole rajattu.

Avoimen kilpailun järjestäminen on hyödyllistä silloin, kun taidehankintaa varten halutaan saada suuri määrä teosehdotuksia ja vaihtoehtoisia ratkaisumalleja. Avoimeen kilpailuun osallistutaan anonyymisti, joten taideteoksen toteuttajaksi voidaan löytää uusi ja yllättäväkin tekijä. Kilpailun avulla haetaan tuoreita näkemyksiä ja saadaan myönteistä näkyvyyttä sekä julkisuutta.

Avoim kilpailu alkaa järjestäjän toimesta kilpailuohjelman, budjetin sekä aikataulun laatimisella. Kilpailuohjelma hyväksytään Suomen Taiteilijaseuran hallituksessa, joka nimittää kaksi taiteilijajäsentä palkintolautakuntaan. Kilpailun järjestäjä nimittää muut palkintolautakunnan jäsenet, sihteerin ja kilpailijoiden kysymyksiin vastaavan yhteyshenkilön.

Avoimesta kilpailusta tiedotetaan kilpailukutsulla, joka on julkinen tiedote. Avoimen kilpailun kilpailuaika on 4–12 kuukautta. Kilpailuajan päätyttyä ehdotukset arvostellaan ja tehdään valinnat. Tieto kilpailun tuloksista toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle ja julkaistaan kilpailukutsun tavoin.

Kilpailun ratkettua kilpailun järjestäjä maksaa kilpailun järjestämisestä aiheutuvat kulut. Suurimpia avoimesta kilpailusta aiheutuvia kuluja ovat kilpailun palkinnot ja palkintolautakunnan taiteilijajäsenille maksettavat palkkiot.

Kilpailun järjestäjä päättää teoksen tilaamisesta. Järjestäjällä on oikeus tilata teos palkitulta tai kilpailussa sijoittuneelta taiteilijalta, perustuen taiteilijan kilpailuehdotukseen. Valitun taiteilijan kanssa laaditaan erillinen sopimus teoksen toteuttamisesta.

Sivulta 12 alkaen voit lukea tarkemmin avoimen kilpailun järjestämisestä.

Kutsukilpailu poikkeaa avoimesta kilpailusta siten, että kilpailuun osallistuvat tietyt, tilaajan henkilökohtaisesti kutsumat kuvataiteilijat. Kutsukilpailun etuna ovat avointa kilpailua pienemmät kustannukset, lyhyempi kilpailuaika ja mahdollisuus esitellä taidehanketta sekä teoksen sijoituspaikkaa kutsutuille taiteilijoille. Kutsukilpailu on käytännöllinen tapa hankkeissa, joissa kilpailun kohde on selkeä ja rajattu.

Ennen kutsukilpailun avaamista kilpailun järjestäjä valmistelee kilpailuohjelman, budjetin ja aikataulun sekä valitsee kutsuttavat taiteilijat ja pyytää heidän suostumuksensa kilpailuun. Kilpailuohjelman hyväksyvät Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija ja kutsutut taiteilijat. Kutsutut taiteilijat nimittävät kaksi taiteilijajäsentä valintalautakuntaan. Kilpailun järjestäjä nimittää muut valintalautakunnan jäsenet, sihteerin ja mahdollisesti kilpailun yhteyshenkilön.

Kutsukilpailun kilpailuaika on 2–4 kuukautta. Kilpailuajan päätyttyä nimimerkillä jätetyt ehdotukset arvostellaan ja lautakunta tekee valinnat. Tieto valinnasta toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle ja julkaistaan kilpailukutsun tavoin.

Kilpailun ratkettua kilpailun järjestäjä maksaa kilpailun järjestämisestä aiheutuvat kulut. Suurimpia kutsukilpailusta aiheutuvia kuluja ovat kullekin kutsutulle taiteilijalle maksettava kutsupalkkio sekä palkintolautakunnan taiteilijajäsenille maksettavat palkkiot.

Kilpailun järjestäjä päättää teoksen tilaamisesta. Järjestäjällä on oikeus tilata teos kilpailussa kolmen ensimmäisen joukkoon sijoittuneelta taiteilijalta perustuen taiteilijan kilpailuehdotukseen. Teos suositellaan tilaamaan valintalautakunnan ehdotuksen mukaisesti. Valitun taiteilijan kanssa laaditaan erillinen sopimus teoksen toteuttamisesta.

Sivulta 12 alkaen voit lukea tarkemmin kutsukilpailun järjestämisestä.

Kilpailu voidaan järjestää myös kaksivaiheisena, **avoimen kilpailun ja kutsukilpailun yhdistelmänä**. Kaksivaiheinen kilpailu on vaihtoehtoista kallein ja aikaa vievin. Sen järjestämistä kannattaa harkita, jos taiteen sijoittamisesta suunnittelukohteeseen haetaan mahdollisimman idearikkaita ehdotuksia. Kaksivaiheinen kilpailu voidaan toteuttaa esimerkiksi järjestämällä ensin avoin ideakilpailu, jonka perusteella kutsutaan tietyt osallistujat varsinaiseen kutsukilpailuun.

Rinnakkainen luonnostilaus on taiteen hankintamalli, jossa muutamalta ammattikuvataiteilijalta tilataan samanaikaisesti teosluonnos samasta kuvataiteellisesta suunnittelukohteesta.

Hankintamallina rinnakkainen luonnostilaus pohjaa vuoropuheluun tilaajan ja taiteilijan välillä. Tarkoituksena on tuottaa kiinnostava luonnos, jonka pohjalta tilataan teos. Luonnosprosessin aikana taiteilija voi halutessaan keskustella ideoistaan tilaajatahon, taidetyöryhmän tai nimettyjen asiantuntijoiden kanssa. Rinnakkaista luonnostilausta käytettäessä on suositeltavaa hyödyntää julkisen taiteen hankkeisiin erikoistuneiden asiantuntijoiden ja taidekoordinaattoreiden osaamista.

Rinnakkaista luonnostilausta ohjaa tilaajan nimittämä taidetyöryhmä, johon tilaaja ja Suomen Taiteilijaseura nimittävät molemmat lisäksi yhden taiteilijajäsenen. Rinnakkainen luonnostilaus käynnistyy ohjelman, sopimuksen, budjetin ja aikatautaulun laadinnalla. Taidetyöryhmä ehdottaa mukaan kutsuttavat taiteilijat ja vastaa valintakriteereistä.

Teosluonnosten toteutusvaihe alkaa aloituskokouksella, jossa taiteilijat perehdytetään hankkeeseen, sen tavoitteisiin, mahdolliseen taideohjelmaan sekä rinnakkaisen luonnostilauksen vaatimuksiin. Luonnostilausta varten allekirjoitetaan tilaajan tai taidetyöryhmän laatima sopimus, jossa käydään läpi taiteilijoilta vaadittu materiaali ja vastuut.

Luonnosvaiheen pituus on 2–4 kuukautta, minkä aikana osallistuvat taiteilijat tapaavat taidetyöryhmää tai sen nimittämiä edustajia. Tilaaja laatii tapaamisista muistion taidetyöryhmän ja taiteilijan käyttöön. Luonnosvaiheen päätyttyä taidetyöryhmä arvostelee teosluonnokset sopimuksessa määriteltyjen arviointiperusteiden mukaisesti.

Järjestäjälle rinnakkaisen luonnostilauksen suurimpia kuluja ovat taiteilijoille maksettavat luonnospalkkiot ja taidetyöryhmän taiteilijajäsenille maksettavat palkkiot. Lopullinen teos suositellaan tilaamaan taidetyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Päätöksen jälkeen osallistuneille taiteilijoille tiedotetaan valinnasta ja sen perusteista. Valitun taiteilijan kanssa laaditaan sopimus teoksen toteuttamisesta. Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle.

Sivulta 35 alkaen voit lukea lisää rinnakkaisen luonnostilauksen järjestämisestä. Taidekilpailuissa ja rinnakkaisessa luonnostilauksessa etsitään teosehdotusten avulla uutta teosta toteutettavaksi määriteltyyn kohteeseen.

Julkisen taiteen portfoliohaku poikkeaa edellisistä siten, että portfoliohaku hyödyntämällä tilaaja löytää ammattikuvataiteilijan taidehankkeeseen. Portfoliohaun etuna on kevyempi hakuprosessi, sillä taiteilijoilta ei vaadita teosluonnoksia. Kynnys osallistua portfoliohakuun on

matalampi ja samalla tilaaja saa tietoonsa laajemman taiteilijajoukon, josta valita tekijöitä.

Portfoliohaussa kuvataiteilijat lähettävät ohjeiden mukaisen portfolion olemassa olevista työnäytteistään, joilla esittelevät osaamistaan. Portfoliohaun järjestäjä laatii hakuilmoituksen, kokonaisuikataulun ja budjetin. Mikäli samassa hankkeessa julistetaan samanaikaisesti useampia avoimia taidehakuja, tulee kaikkien taidekohteiden erityispiirteet kuvailla hakuilmoituksessa. Hakuilmoituksen tarkastaa ennen sen julkistamista Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija.

Portfoliohausta tiedotetaan julkisella ilmoituksella ja hakuun tulee varata vähintään kolme viikkoa aikaa. Hakuajan päätyttyä portfoliot käydään läpi ja taiteilijat valitaan hakuilmoituksessa määriteltyjen valintaperusteiden mukaisesti. Työryhmällä tai henkilöllä, joka vastaa portfolioiden perusteella tehtävästä taiteilijavalinnasta, tulee olla kuvataiteen ja julkisen taiteen asiantuntemusta. Tieto portfoliohaun päättymisestä ja tehdystä valinnasta julkistetaan kuten hakuilmoitus.

Portfoliohaun jälkeen alkaa varsinainen teoksen suunnittelu. Hakua voi seurata joko suora teostilaus portfolion perusteella valitulta taiteilijalta, kutsukilpailu tai rinnakkainen luonnostilaus. Portfoliohaun jatkotoimenpiteistä ja niiden aikataulusta kerrotaan hakuilmoituksessa.

Sivulta 28 alkaen voit lukea tarkemmin portfoliohaun järjestämisestä.

Julkisen taiteen teos on myös mahdollista **tilata suoraan** sopivalta taiteilijalta. Tilaaminen suoraan taiteilijalta tulee kysymykseen esimerkiksi silloin, kun tilaajalla on taideteoksen luonteesta ja tyylistä selvä mielikuva, ja taiteilijan valinnasta yksimielisyys. Suorahankinta on myös edullinen ja nopea taidehankinnan muoto.

Taideteoksen tilaaja voi ennen lopullisen päätöksen tekemistä pyytää valitsemaltaan taiteilijalta luonnoksen. Luonnoksen tekemisestä maksetaan taiteilijalle aina erikseen sovittava palkkio. Tällöin kannattaa huomioida, että kun teos tilataan suorahankintana, on luonnosten pyytäminen useammalta kuin yhdeltä taiteilijalta poissuljettu.

Mikäli tilaaja haluaa luonnoksia useammalta kuin yhdeltä taiteilijalta, tulee vaihtoehdoksi joko avoin kilpailu, kutsukilpailu tai rinnakkainen luonnostilaus. Silloin, kun teos tilataan suoraan taiteilijalta, tulee taiteilijan kanssa laatia

luonnos- ja tilaussopimus. Suomen Taiteilijaseuran mallisopimusta voi käyttää pohjana sopimusta laadittaessa.

Taiteilijavalinnan tukena tilaajan kannattaa tutustua esimerkiksi taiteilijoiden verkkosivuihin, [Kuvataiteilijamatrikkeliin](#), [Taide rakentamisessa -taidepankkiin](#) sekä Suomen Taiteilijaseuran jäsenliittojen ([Muu ry](#), [Suomen Kuvanveistäjäliitto](#), [Suomen Taidegraafikot](#), [Taidemaalari liitto](#) ja [Valokuvataiteilijoiden liitto](#)) toimintaan.

AVOIN TAIDEKILPAILU JA KUTSUKILPAILU

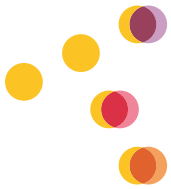
Ennen kilpailun avaamista

Kilpailun järjestäjälle kuuluu sen kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta huolehtiminen. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo ja ohjeistaa taidekilpailun järjestämisessä ja julkisen taiteen tilaamisessa.

Kilpailun järjestäjän tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- a) Kilpailuohjelman, kilpailun aikataulun ja budjetin laatiminen,
- b) Palkintojen, tunnustuspalkintojen tai kutsupalkkioiden suuruuden määrittäminen,
- c) Palkintolautakunnan jäsenten nimittäminen huomioiden taiteilijajäsenet,
- d) Sihteerin ja yhteyshenkilön valitseminen,
- e) Kilpailukutsun laatiminen sekä kilpailun julistaminen,
- f) Kilpailusalaisuuden varmistaminen
- g) Teoksen toteuttamisesta päättäminen

Seuraavissa osissa on käyty läpi keskeiset järjestäjän tehtävät siinä järjestyksessä, kun ne yleensä kilpailun valmisteluvaiheessa tulevat esille.

Kilpailun aikataulu

Taidekilpailun järjestämisestä kiinnostuneen on hyvä olla ajoissa liikkeellä. Kun taidetta hankitaan taidekilpailun avulla rakennushankkeen yhteydessä, tulee kilpailun järjestäminen ajankohtaiseksi jo rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa. Tällöin taiteesta tulee luonnollinen osa rakennushanketta. Hyvissä ajoin järjestetyn kilpailun kautta valittu taideteos voidaan toteuttaa samanaikaisesti rakennusvaiheen kanssa, jolloin taideteos on valmis ja paikoillaan kohteen valmistuessa.

Myös budjetoinnin kannalta taideteoksen sisällyttäminen hankkeen budjettiin on järkevintä toteuttaa jo suunnitteluvaiheessa, jolloin teoksen budjetti voidaan selkeämmin suunnitella osaksi rakennuskustannuksia.

Aikainen liikkeellelähtö on tärkeää myös kilpailupalkintojen mahdollisen verovapauden kannalta. Verovapautta on haettava palkintojen jakamista edeltävän vuoden elokuun loppuun mennessä Taiteen edistämiskeskukselta. Lisätietoa taidekilpailujen verovapaudesta on ohjeistuksen sivulla 14.

VALMISTELU 1 KK	KILPAILUAIKA 2-12 KK	ARVOSTELU 1 KK	KILPAILUN JÄLKEEN
<ol style="list-style-type: none">1. Päätös kilpailun järjestämisestä ja siitä tiedottaminen2. Kilpailumuodon valinta3. Budjetin laadinta4. Aikataulun suunnittelu5. Kilpailutehtävän suunnittelu6. Kilpailuohjelman ja liiteasiakirjojen valmistelu7. Palkintolautakunnan jäsenten valinta8. Kutsuttavien taiteilijoiden valinta (kutsukilpailu)9. Kilpailuohjelman hyväksyminen STS:ssa	<ol style="list-style-type: none">1. Kilpailun julistaminen ja siitä tiedottaminen2. Taiteilijoiden kysymyksiin vastaaminen3. Yhteyshenkilö tiedon välittäjänä taiteilijan ja palkintolautakunnan välillä4. Kilpailuaika kutsukilpailussa 2-4 kk, avoimessa kilpailussa 4-12 kk5. Kilpailuehdotusten vastaanottaminen kilpailuajan lopussa	<ol style="list-style-type: none">1. Palkintolautakunta voi halutessaan nimetä keskuudestaan työryhmän. Ryhmään valitaan vähintään kaksi lautakunnan taiteilijajäsenistä.2. Työryhmä tarkastaa ehdotukset ja valmistelee niiden ryhmittelyjen eri arvosteluluokkiin paremmuuden mukaan.3. Palkintolautakunnan päätöksenteko	<ol style="list-style-type: none">1. Julkistamistilaisuus2. Mahdollinen näyttely3. Teosten nouto/palautus (määräaika kilpailuohjelmassa)4. Palkintojen ja palkkioiden maksaminen (< 60 päivää)5. Kilpailuasiakirjojen arkistointi6. Päätös teoksen toteuttamisesta (< 1 vuosi)

Budjetin laatiminen

Kilpailun järjestäjän tehtäviin kuuluu kilpailubudjetin valmistelu. Suositeltavaa on, että kustannukset suunnitellaan jo aikaisessa vaiheessa osaksi taideteoksen kokonaiskustannuksia. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo kilpailua suunnittelevia budjetin laadinnassa.

Yleisohjeena voi sanoa, ettei pienenkään kutsukilpailun järjestämiseen kannata lähteä alle 10 000 euron budjetilla. Kutsukilpailu edellyttää kaikissa tapauksissa luonnospalkkioita vastaavien kutsupalkkioiden maksamista kilpailuun osallistuville taiteilijoille. Jotta kutsukilpailusta saadaan mahdollisimman suuri hyöty irti, kannattaa kilpailuun kutsua vähintään kolme taiteilijaa.

Alla on jaoteltu taidekilpailun keskeiset kustannukset:

1) Palkinnot ja kutsupalkkiot muodostavat aina taidekilpailun suurimman menoerän. Avoimessa kilpailussa jaetaan palkintoja ja kutsukilpailussa palkkioita. Palkintojen, kutsupalkkioiden ja tunnustuspalkintojen suuruudesta neuvotellaan Suomen Taiteilijaseuran ja kutsukilpailussa myös kutsuttujen taiteilijoiden kanssa kilpailukohtaisesti. Palkintojen ja palkkioiden suuruutta määriteltäessä tulee ottaa huomioon kilpailun koko, vaativuusaste ja kilpailijoilta pyydetty materiaali.

2) Palkintolautakunnan taiteilijajäsenten asiantuntijapalkkiot maksetaan työmäärän perusteella ja sovitaan erikseen. Avoimessa kilpailussa palkkiot ovat vaaditusta työmäärästä johtuen suuremmat kuin kutsukilpailuissa. Katso Suomen Taiteilijaseuran hinnasto.

3) Suomen Taiteilijaseuran kilpailukorvaus, jonka määrä riippuu käytettyjen palvelujen laajuudesta. Suomen Taiteilijaseuran palvelu sisältää kilpailusta riippuen kilpailuohjelman hyväksymisen, kilpailun aikaisen neuvonnan, kilpailusta tiedottamisen ja yhteyshenkilönä toimimisen. Kilpailukorvaus on työmäärästä riippuen 300–1000 euroa.

4) Kilpailuohjelman kulut. Kilpailuohjelmaan ja sen liitteisiin liittyvät mahdolliset painatus-, kopiointi ja valokuvauskulut.

5) Tiedotuskulut. Kilpailusta ja sen tuloksista tiedottaminen, lehdistötiedotteet ja -tilaisuudet, teosten kuvauttaminen.

6) Muut palkkiot. Budjettiin tulee sisällyttää palkintolautakunnan muiden kuin taiteilijajäsenten mahdolliset kokouspalkkiot, sihteerin palkkio ja mahdollisen ulkopuolisen yhteys henkilön palkkio.

7) Arvostelu- ja näyttelytilan kulut ovat avoimessa kilpailussa kutsukilpailua suuremmat. Myös arvostelu- ja näyttelytilan edellyttämien apuhenkilökunnan palkat tulee huomioida.

8) Muut kulut. Usein aiheutuu kustannuksia, joihin ei voi ennakoon varautua. Niiden osuudeksi on hyvä varata vähintään 5 % kokonaisbudjetista.

Kilpailupalkintojen verovapaus

Taidekilpailujen palkinnot ovat taiteilijoille verovapaata tuloa siten kuin valtiovarainministeriö vuosittain päättää. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee valtiovarainministeriölle vuosittain esityksen niistä kilpailuista, joiden palkinnot ovat verovapaita.

Kilpailun järjestäjän tulee hyvissä ajoin hakea järjestämänsä taidekilpailun palkintojen mahdollista verovapautta. Päätös verovapaudesta tehdään aina etukäteen. Hakuaika on palkintojen jakamista edeltävän vuoden elokuussa. Hakemus toimitetaan Taiteen edistämiskeskukselle, joka tekee verovapaista kilpailuista esityksen opetus- ja kulttuuriministeriölle. Verovapaus myönnetään avointen kilpailujen lisäksi yleensä vain merkittävillä kutsukilpailuille, mikä on otettava huomioon kutsukilpailujen palkkioita määriteltäessä.

Lisätietoja ja hakemuslomake löytyvät [Taiteen edistämiskeskuksen verkkosivuilta](#).

Kilpailuun osallistuvat tai kutsuttavat taiteilijat

Avoimeen kilpailuun voivat lähtökohtaisesti osallistua kaikki ammattikuvataiteilijat. Järjestäjä voi kuitenkin halutessaan päättää kilpailun tarkoitus huomioiden, kohdistetaanko kilpailu esimerkiksi tietyn kuvataiteen alan tai tietyllä alueella toimiville tekijöille. Kilpailuohjelmassa osallistumisoikeutta voidaan myös laajentaa kattamaan kansainvälinen taiteilijakenttä.

Kutsukilpailussa järjestäjä valitsee osallistumaan kutsuttavat taiteilijat. Valinnassa on hyvä käyttää apuna kuvataiteen tai julkisen taiteen ammattilaisia.

Kutsuttaviin taiteilijoihin kannattaa ottaa yhteys jo kilpailun suunnitteluvaiheessa. Kutsuttavien taiteilijoiden nimiä ei tule päästää julkisuuteen (esim. esityslistojen välityksellä) ennen kuin heidän suostumuksensa kilpailuun on saatu. Suostumus on taiteilijaa sitova, eikä sitä voi perua ilman perusteltua syytä.

Kilpailuohjelman sisältö

Kilpailuohjelma on taiteilijoille tarkoitettu ohje kilpailuun osallistumiseksi. Kilpailuohjelma sisältää taiteilijan kannalta ne tiedot, joiden perusteella kilpailuehdotus on mahdollista laatia. Hyvin laadittu kilpailuohjelma on selkeä ja yksiselitteinen, sekä takaa riidattoman ja korkeatasoisen lopputuloksen.

Kilpailuohjelman vaatimukset määrittellään Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöissä. Kilpailuohjelman tulee sisältää esimerkiksi tiedot kilpailun tarkoituksesta, teoksen toteutusaikataulusta, kilpailuympäristöstä ja sijoituspaikasta. Lisäksi mainitaan palkinnot ja niiden suuruus, palkintolautakunnan kokoonpano, kilpailun aikataulu sekä kilpailusalaisuutta ja tekijänoikeutta koskevat maininnat. Kutsukilpailussa kutsutut taiteilijat mainitaan nimeltä. Suomen Taiteilijaseuran avoimen kilpailun ja kutsukilpailun säännöissä on sivuilla 7 määritelty kilpailuohjelman tarkempi sisältö.

Kilpailuohjelmaa koskevat säännöt eivät ole täysin ehdottomat, vaan erityisten syiden niin vaatiessa Suomen Taiteilijaseura voi hyväksyä säännöistä poikkeavan kilpailuohjelman kohdan. On kuitenkin suositeltavaa, että kilpailuohjelma laaditaan vallitsevan käytännön mukaisesti. Esimerkkejä kilpailuohjelmista löytyy Suomen Taiteilijaseuran verkkosivuilta.

Kilpailutehtävän määrittely

Kilpailun järjestäjän yhtenä tärkeimmistä tehtävistä kilpailun onnistumisen kannalta on kilpailutehtävän määrittely. Kilpailutehtävän perusteella ratkeaa viime kädessä se, kuka tai ketkä taiteilijat kilpailuun osallistuvat ja millaisia kilpailuehdotuksia kilpailuun saadaan.

Järjestäjän tulee kilpailutehtävää laatiessaan selvittää itselleen kilpailun tavoitteet ja minkä vuoksi taidekilpailu järjestetään. Seuraavassa on lueteltu keskeiset kysymykset, joihin järjestäjän tulee vastata tehtävänantoa määrittellessään:

- a) Mihin ja millaiseen paikkaan teos on tulossa? Onko mahdollisia sijoituspaikkoja yksi vai useampi?
- b) Mikä on tilaan ja sen ympäristöön sopiva taidemuoto?
- c) Millaisessa muodossa kilpailuehdotukset halutaan taiteilijoilta saada?
- d) Mitä kilpailuehdotusta täydentävää materiaalia (luonnokset, piirustukset, laskelmat) taiteilijoilta tulee pyytää, jotta kilpailuehdotukset voidaan asianmukaisesti arvioida?
- e) Mikä on toteutettavan teoksen budjetti? Ovatko lopulliset toteuttamiskustannukset ehdottomat vai onko niissä liikkumavaraa?

Kilpailutehtävä tulee laatia niin, että taiteilija pystyy tehtävänannon ja liitemateriaalin perusteella päättämään, mitä kohteessa voi tehdä ja mitä ei. Mikäli kilpailun kohteena on tietty kuvataiteen muoto, esimerkiksi veistos tai valotaideteos, se on ilmoitettava kilpailuohjelmassa. Aiheen ja käsittelytavan liian tarkkaa rajausta ei kuitenkaan suositella, jotta taiteilijoille jää riittävä taiteellinen liikkumavara teoksen ideoinnissa.

Kilpailuohjelmassa tulee olla yksityiskohtainen luettelo materiaalista, joka taiteilijan tulee kilpailuehdotukseensa liittää, ja joka on välttämätön ehdotusten havainnollistamiseksi. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi materiaaliluonnoksia, piirustuksia, malleja ja selostuksia sekä niissä käytettäviä mittakaavoja. Taiteilijalta vaadittu aineisto riippuu olennaisesti kilpailun kohteena olevasta teoksesta. Kilpailutehtävässä taiteilijoille annetut ohjeistukset voivat perustellusta syystä toisinaan olla hyvinkin yksityiskohtaisia esimerkiksi luonnoksen esitystavan ja mittakaavan osalta. Toisaalta, jos tilan tai alueen käyttö on vapaammin taiteilijan suunniteltavissa, voi mittakaavan ja esitystavan jättää kokonaan taiteilijan harkittavaksi.

Mikäli teoksen lopullisten toteuttamiskustannusten tulee pysyä ennakolta määrätyissä puitteissa, se on mainittava kilpailuohjelmassa. Tältä osin kilpailuohjelman tulee sisältää tiedot, joiden avulla taiteilija pystyy toimittamaan kilpailuehdotuksensa. Yleensä taiteilijoiden edellytetään liittävän ehdotukseen teoksen kustannusarvio, josta käy ilmi myös taiteilijapalkkion määrä.

Kilpailuvaiheessa esitetty kustannusarvio on alustava eikä sido taiteilijaa. Monimutkaisista teoksista ei taiteilijalta voida muutoinkaan edellyttää tarkkaa kustannusarviota, vaan ainoastaan arvio materiaalien ja oman työn kustannuksista. Kuljetukset ja muut erilliset kustannukset voi tarkentaa kilpailun päätyttyä valitun taiteilijan kanssa.

Kilpailun järjestäjän tulee täydentää kilpailutehtävää liitemateriaalilla. Kilpailuohjelman liitteenä tulee olla kaikki materiaali, joka on välttämätön tehtävänannon ja myös sen rajoitteiden arvioimiseksi. Esimerkiksi sähköjohtojen ja poikkeuksellisten rakenteiden asettamat rajoitteet tulee kilpailuohjelmasta käydä ilmi. Pohjapiirrosten ja muiden mittakuvien tulee olla siinä mittakaavassa, joka niissä ilmoitetaan.

Kilpailuajan pituus

Kilpailuaikaa tai sen vähimmäispituutta ei ole Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöissä erikseen määritelty. Kilpailuajan tulee olla riittävän pitkä, jotta taiteilijalle jää kohtuullinen aika ehdotuksen tekemiseen. Kilpailuajan pituutta määriteltäessä tulee huomioida kilpailumuoto sekä kilpailutehtävän ja kohteen asettamat vaatimukset. Kutsukilpailussa suositeltava kilpailu aika on 2–4 kuukautta, avoimessa kilpailussa 4–12 kuukautta.

Liian lyhyt kilpailu aika ei ole sen paremmin järjestäjän kuin taiteilijankaan etu, sillä parhaat ehdotukset syntyvät, kun taiteilijoilla on riittävästi aikaa kilpailuehdotuksen valmisteleminen.

Tekijänoikeudet ja omistusoikeus kilpailuteokseen

Kilpailuohjelmassa tulee olla maininta tekijänoikeuksista ja teoksen omistusoikeudesta. Kilpailusääntöjen mukaan kilpailuehdotusten tekijän- oikeudet säilyvät taiteilijalla. Kilpailun järjestäminen ja kilpailuehdotusten vastaanottaminen ei siten tuota kilpailun järjestäjälle mitään erityisiä oikeuksia kilpailuteoksiin. Poikkeuksia tähän ovat kilpailun tuloksen julkistaminen, kilpailuteosten mahdollinen esitleminen kilpailun jälkeen pidettävässä näyttelyssä, sekä järjestäjällä oleva oikeus käyttää ja julkaista palkittujen teosehdotusten materiaalia, kuten kuvia, viestinnässään korvauksetta silloin, kun viestintä koskee kilpailua tai kyseistä taidehanketta. Tekijänoikeuden muusta käytöstä on aina sovittava erikseen joko tekijän kanssa tai [Kuvaston](#) edustamien taiteilijoiden osalta Kuvaston kanssa.

Kilpailuun osallistuminen tai sen voitto ei velvoita taiteilijaa myymään kilpailuehdotusta järjestäjälle millään tietyllä hinnalla tai ehdoilla, vaan ehdotusten lunastamisesta sovitaan taiteilijan kanssa erikseen.

Palkintolautakunnan valinta

Kilpailuun on valittava palkintolautakunta ja sihteeri. Avoimessa kilpailussa kilpailun järjestäjä ja Suomen Taiteilijaseura nimittävät palkintolautakunnan. Kutsukilpailussa kilpailun järjestäjä ja kutsutut taiteilijat nimittävät valintalautakunnan. Lautakunnan kokoonpano ilmoitetaan kilpailuohjelmassa.

Suomen Taiteilijaseura nimittää vähintään kaksi taiteilijajäsentä avoimen kilpailun palkintolautakuntaan. Kilpailun järjestäjä voi nimittää halutessaan kolmannen ammattikuvataiteilijan, jonka asema on sama kuin Taiteilijaseuran nimittämien taiteilijajäsenten. Taiteilijajäsenten tehtävänä on vertaisarvioinnin keinoin arvioida kilpailuehdotusten taiteellista laatua ja toteutettavuutta. Kutsukilpailussa kahden taiteilijajäsenten valinnan tekevät kilpailuun kutsutut taiteilijat yhdessä. Mikäli kutsutut haluavat tai eivät saavuta valinnasta yksimielisyyttä, Suomen Taiteilijaseura nimittää jäsenet. Kilpailun järjestäjä voi halutessaan kutsua valintalautakuntaan kolmannen taiteilijajäsenen, jonka asema on sama kuin kutsuttujen nimittämien jäsenten.

Kilpailun järjestäjä nimittää palkintolautakunnan muut jäsenet ja halutessaan muitakin asiantuntijajäseniä, esimerkiksi arkkitehdin. Palkintolautakunnan jäsenmäärän tulee olla pariton, mutta tarkkaa jäsenmäärää ei ole määritelty.

Palkintolautakunnan jäseniä koskee esteellisyys. He eivät saa henkilökohtaisesti tai välillisesti ottaa osaa kilpailuun. Jäsenen esteellisyys ulottuu myös hänen lähiomaisiinsa, yhtiökumppaneihinsa, heidän nimittämiseensä osallistuneisiin henkilöihin sekä kilpailun sihteeriin ja yhteyshenkilöön. Esteellisyys koskee myös kilpailun suunnitteluun osallistuneita henkilöitä, jotka saisivat tästä huomattavaa etua.

Yhteyshenkilön valinta ja kilpailusalaisuus

Kilpailuajana neuvonpito kilpailijoiden ja palkintolautakunnan jäsenten välillä on kilpailua koskevissa kysymyksissä kielletty. Tämä on osa kilpailusalaisuuden varmistamista, joka on edellytys kilpailuehdotusten tasapuoliselle kohtelulle. Tietoja kilpailusta antavat kilpailun sihteeri, Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija ja yhteyshenkilö. Tarvittaessa kilpailijat voivat olla yhteydessä palkintolautakuntaan yhteyshenkilön välityksellä siten, että heidän anonymiteettinsä säilyy.

Kilpailun yhteyshenkilöksi pyydetään kilpailun järjestäjän edustaja tai Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija. Yhteyshenkilön tulee olla luotettava ja

palkintolautakunnasta riippumaton henkilö. Yhteyshenkilö ei saa olla palkintolautakunnan jäsen tai sihteeri.

Yhteyshenkilön tulee tuntea kilpailusäännöt ja niiden soveltaminen, sillä hän toimii tarvittaessa myös kilpailun järjestäjän ja palkintolautakunnan neuvonantajana. Yhteyshenkilölle suoritetaan sovittavan palkkion lisäksi mahdolliset matkakustannusten korvaukset ja päivärahat samoin perustein kuin palkintolautakunnan jäsenille.

Kutsukilpailussa ei yhteyshenkilön nimeäminen ole välttämätöntä, mutta suositeltavaa. Jos kilpailuun ei nimetä yhteyshenkilöä, järjestäjän tulee nimetä henkilö, jolle kilpailuohjelmaa ja -tehtävää koskevat kysymykset esitetään. Kilpailun yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa tulee ilmoittaa kilpailuohjelmassa.

Vierailu teoksen tulevalle sijaintipaikalle

Sekä avoimen että kutsukilpailun alkaessa on mahdollista järjestää kilpailukohteen esittelytilaisuus kilpailuun osallistumisesta kiinnostuneille. Esittelytilaisuudessa voidaan käydä läpi teoksen mahdollisuuksia ja kohteessa huomioitavia reunaehtoja. Tällainen tutustuminen on aina eduksi kilpailun lopputulokselle. Kaikkien kilpailijoiden ja palkintolautakunnan yhteistä kilpailukohteen esittelytilaisuutta ei pidetä kilpailusääntöjen mukaan kiellettyinä yhteydenpitona. Myös avoimessa kilpailussa voi palkintolautakunnan vierailu kilpailukohteessa olla hyödyllistä.

Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kun kilpailuohjelma on valmis, on se ennen julkistamista hyväksyttävä Suomen Taiteilijaseurassa. Hyväksymismenettely poikkeaa avoimen kilpailun ja kutsukilpailun osalta hieman toisistaan. Yhdistetyn kilpailun osalta hyväksymisessä noudatetaan yleisen ideakilpailun osalta avoimen kilpailun muotoa ja kutsukilpailun osalta kutsukilpailun muotoa.

Avoimen kilpailun osalta hyväksymisestä vastaa Suomen Taiteilijaseuran hallitus, jonka kokousaikataulut järjestäjän kannattaa hyvissä ajoin selvittää. Kutsukilpailun ohjelman teknisestä hyväksymisestä vastaa Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija. Myös kutsuttujen taiteilijoiden tulee hyväksyä kilpailuohjelma. Käytännössä taiteilijoille voidaan lähettää kilpailuasiamiehen tarkastuksen jälkeen kutsukirje, jossa heitä pyydetään

- 1) vahvistamaan kutsukilpailuun osallistuminen,
- 2) ilmoittamaan hyväksyvätkö he liitteenä olevan kilpailuohjelman ja siihen sisältyen myös kilpailuun osallistumisesta maksettavan kutsupalkkion ja
- 3) valitsemaan yhdessä muiden kutsuttujen taiteilijoiden kanssa kaksi valintalautakunnan jäsentä.

Taiteilijoiden ilmoitettua vastaukset kahteen ensimmäiseen kysymykseen voidaan kutsukilpailu julistaa alkaneeksi. Valintalautakunnan taiteilijajäsenten tultua nimetyiksi, kilpailuohjelmaa täydennetään kilpailuohjelmaa tältä osin ja se toimitetaan kutsutuille taiteilijoille.

Kilpailukutsu

Kilpailuohjelman lisäksi kilpailun järjestäjä laatii kilpailukutsun. Kilpailukutsu on selkeä ilmoitus, jolla tiedotetaan kilpailusta ja kutsutaan osallistumaan kilpailuun. Kilpailukutsussa mainitaan kilpailun järjestäjä, kilpailun tarkoitus ja kohde, palkinnot, palkintolautakunnan kokoonpano, kilpailuehdotusten sisäänjättöaika, -tapa ja -paikka sekä noudatettavat kilpailusäännöt. Kutsukilpailun kohdalla mainitaan myös kutsuttujen kuvataiteilijoiden nimet. Kilpailukutsussa suositellaan mainitsemaan, että kilpailussa noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran kilpailusääntöjä.

Suomen Taiteilijaseuran verkkosivuilta löytyy kilpailusääntöjen perusteella laadittu kilpailukutsun malli.

Kilpailuvaihe

Kilpailun julkistaminen

Kun kilpailuohjelma on hyväksytty, voidaan kilpailu julistaa alkavaksi. Kilpailun julkistamisen yhteydessä järjestäjän kannattaa olla suoraan yhteydessä paikallisiin ja/tai valtakunnallisiin tiedotusvälineisiin. Myös sosiaalisen median kanavia kannattaa hyödyntää.

Suomen Taiteilijaseura tiedottaa verkkosivuillaan, uutiskirjeessään ja sosiaalisessa mediassa hyväksymistään kilpailuista. Usein myös STS:n jäsenjärjestöt tiedottavat kilpailuista omissa kanavissaan.

Taiteilijoiden kysymykset kilpailuvaiheen aikana

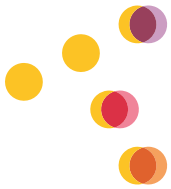
Kilpailusalaisuus edellyttää, etteivät kilpailuun osallistuvat taiteilijat saa olla yhteydessä kilpailun palkintolautakuntaan. Taiteilijoiden kysymykset ohjataan kilpailuasiamiehelle tai muulle yhteyshenkilölle. Kysymykset ja niihin laaditut vastaukset julkaistaan kaikkien nähtävillä tiettyyn päivämäärään mennessä ennen kilpailuajan umpeutumista.

Kilpailuehdotusten vastaanottaminen

Ennen kilpailuajan päättymistä järjestäjän tulee varmistaa, että ehdotuksille on varattu riittävän suuri, lukittava tila, tai jos ehdotukset jätetään sähköisesti, varmistettava, että sähköinen järjestelmä toimii. Kilpailuehdotusten läpikäyntiä varten palkintolautakunnalla tulee olla mahdollisuus tutustua teoksiin sopivalta etäisyydeltä ja yksitellen.

Kilpailuehdotusten vastaanottamiselle varattu aika, tapa ja paikka on ilmoitettu kilpailuohjelmassa. Järjestäjän tulee huolehtia teosten vastaanottamisen käytännön toteutuksesta, ja että vastaanottava henkilökunta on asianmukaisesti ohjeistettu. Kilpailun järjestäjän tulee huolehtia kilpailusalaisuuden toteutumisesta ehdotusten vastaanottamisen yhteydessä. Jos kilpailuehdotukset palautetaan fyysisinä luonnoksina, tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- 1) Kukaan palkintolautakunnan jäsen ei saa olla paikalla tai lähetyvillä kilpailijoiden jättäessä ehdotuksiaan.
- 2) Saapuneisiin paketteihin tai luonnokseen ja sitä seuraaviin kirjekuoriin merkitään välittömästi saapumisnumero. Saapuneista ehdotuksista pidetään kirjaa.
- 3) Ehdotusten vastaanottajat eivät saa avata pakkauksia, vaan sen suorittaa palkintolautakunta ensimmäisessä kokouksessaan tai palkintolautakunnan valtuuttama sihteeri ennen ensimmäistä kokousta.
- 4) Kuljetusliikkeiden tms. tuomista paketeista tulee vastaanottajien peittää mahdolliset lähettäjätiedot.
- 5) Saapuneita ehdotuksia ei saa esitellä kenellekään ennen palkintolautakunnan ensimmäistä kokousta.

SAAPUMISNUMERO	PÄIVÄMÄÄRÄ	KELLONAIKA	NIMIMERKKI
1	30.5.2020	15.40	Käpy 2

Arvosteluvaihe

Palkintolautakunnan toiminta

Kilpailu on ratkaistava yhden kuukauden sisällä ehdotusten sisäänjättö- ajan päättymisestä, ellei kilpailuohjelmassa toisin mainita. Kilpailun sihteerin on hyvä olla yhteydessä hyvissä ajoin ennen kilpailuajan päättymistä palkintolautakunnan jäseniin kokousaikojen sopimiseksi. Palkintolautakunnan toiminta arvostelun aikana on salaista. Kilpailuluonnoksia ei saa näyttää sivullisille ennen kuin kilpailun tulos on julkistettu.

Ensimmäisessä kokouksessa palkintolautakunta toteaa saapuneet ehdotukset ja nimeää mahdollisen työryhmän. Työryhmään tulee nimetä palkintolautakunnan taiteilijajäsenet ja mahdolliset muut asiantuntijajäsenet, esimerkiksi arkkitehti.

Avoimessa kilpailussa suositellaan työryhmän nimittämistä. Työryhmän tehtävänä on valmistella kilpailuehdotukset kilpailun arvostelemista varten. Työryhmä tarkastaa kilpailuehdotukset ja tutustuu yksityiskohtaisesti ehdotuksiin suorittaen ehdotusten ryhmittelyn eri arvosteluluokkiin paremmuuden mukaan. Tämän jälkeen työryhmä tekee palkintolautakunnalle ehdotukset kilpailusääntöjen vastaisten teoksen poistamisesta, teosten ryhmittelystä ja arvostelulausunnoista. Teos voidaan poistaa kilpailusta, jos

- a) sitä ei ole kilpailuohjelmassa mainittuna määräaikana jätetty, tai
- b) se poikkeaa kilpailuohjelman määräyksistä.

Jos kilpailuun ei valita erillistä työryhmää, palkintolautakunta hoitaa työryhmälle kuuluvat tehtävät. Palkintolautakunnan ja sen työryhmän työskentelyä määrittää Suomen Taiteilijaseuran kilpailusäännöt. Suomen Taiteilijaseuran verkkosivuilta löytyy yksityiskohtaiset mallit sekä avoimen että kutsukilpailun kilpailupöytäkirjan laatimiseksi. Kilpailun sihteeri voi käyttää kilpailuehdotusten listaamisessa seuraavaa taulukkoa, joka voidaan liittää kokouspöytäkirjaan.

NRO	NIMIMERKKI	LUONNOS	NIMIKUORI	SELVITYS	TÄYTTÄÄ EHDOT	EHDOKAS LUOKASTA
1	KÄPY	X	X	X	X	X
2	HAVU	X	X	X	X	X

Kilpailuehdotusten tultua asianmukaisesti listatuksi ryhmitellään teokset arvosteluluokkiin A, B ja mahdollisesti C. Ylimpään arvosteluluokkaan asetetaan vähintään yhtä monta ehdotusta kuin kilpailussa on palkintoja. Tässä ryhmittelyssä voidaan työskentelyn tukena käyttää oheista taulukkoa, johon palkintolautakunnan jäsenet voivat tehdä omia merkintöjään.

NRO	NIMIMERKKI	EHDOKAS LUOKASTA	KOMMENTTEJA
2	HAVU	B	Pienoisvedos

Kutsukilpailuissa suositellaan pidettäväksi kaksi kokousta, esimerkiksi peräkkäisinä päivinä. Yleisessä kilpailussa palkintolautakunnan tulee kokoontua riittävän monta kertaa saavuttaakseen yksimielisyyden tuloksesta. Sihteerillä ei ole äänioikeutta.

Mikäli kilpailun lopputuloksesta ei saavuteta yksimielisyyttä, järjestetään äänestys. Palkintolautakunnan äänestyksissä asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Yksimielisillä taiteilijajäsenillä on veto oikeus palkintolautakunnan äänestyksissä. Taiteilijajäsenillä on siten yksimielisinä valta päättää taiteellisesta arvioinnista. Kilpailun järjestäjä voi siitä huolimatta toteuttaa minkä tahansa sijoitetuista ehdotuksista.

Palkinnot ja niiden suuruudet on ilmoitettu kilpailuohjelmassa. Yksimielisellä palkintolautakunnalla on kuitenkin oikeus määrätä palkintojen keskinäinen suuruus muullakin tavalla kuin ohjelmassa on ilmoitettu.

Kilpailun sihteeri laatii työryhmän ja palkintolautakunnan kokouksista pöytäkirjat. Palkintolautakunnan päästyä tuloksesta yksimielisyyteen kirjataan tulos pöytäkirjaan, joka kaikkien lautakunnan jäsenten on allekirjoituksellaan hyväksyttävä.

Kilpailun tulosten julkistaminen

Kilpailun ratkettua tuloksista ilmoitetaan sijoittuneille ja heidät kutsutaan mahdolliseen julkistamistilaisuuteen. Kilpailun järjestäjä, usein sihteeri, laatii palkintolautakunnan päätöksiin perustuvan tiedotteen. Tiedotteeseen on hyvä liittää kuvamateriaalia palkituista ehdotuksista. Palkitut ehdotukset valokuvataan mediaa ja Taiteilijaseuran kilpailuarkistoa varten.

Julkistamistilaisuuteen kutsutaan sijoittuneiden taiteilijoiden ja palkintolautakunnan ohella kilpailun yhteyshenkilö, Suomen Taiteilijaseuran edustaja, projektin toteuttamiseen liittyvät muut tahot sekä median edustajia.

Tilaisuudessa tulee olla esillä jäljennös kilpailupöytäkirjasta sekä tiedote kilpailun tuloksista. Tiedote ja kuvamateriaalia suositellaan toimittamaan median edustajille ja muille olennaisille tahoille sähköisesti joko ennen tilaisuutta tai sen jälkeen. Tiedote kilpailun tuloksista kannattaa jakaa verkossa esimerkiksi järjestäjän verkkosivuilla sekä sosiaalisen median kanavissa.

Kilpailun jälkitoimet

Kilpailuehdotusten näyttely

Kilpailun ratkettua järjestäjä voi halutessaan asettaa kilpailupöytäkirjan ja joko palkitut tai kaikki kilpailuehdotukset näytteille. Kilpailuehdotusten näytteillepano määritellään kilpailuohjelmassa. Alueellisesti ja kansallisesti merkittävässä kilpailuissa suositellaan näyttelyn järjestämistä.

Kilpailuehdotusten näyttely avataan julkistamistilaisuudella. Ehdotukset asetetaan esille luokittain. Palkittujen ehdotusten tekijät esitellään nimeltä, muiden ehdotusten osalta nimimerkein. Nimimerkkikuoret säilytetään näyttelyn ajan tallessa, kunnes ne noudetaan luonnosten mukana tai tuhoataan noutamattomien luonnosten mukana.

Kopio kilpailupöytäkirjasta tulee olla esillä näyttelyn ajan, ja siitä tulee antaa tarvittaessa kopio halukkaille. Teosten on oltava näytteillä vähintään kahden päivän ajan.

Teosten hakeminen näyttelyn jälkeen

Näyttelyn päätyttyä taiteilijoilla tulee olla mahdollisuus hakea kilpailuehdotukset näyttelypaikalta. Määräaika teosten hakemiseksi on ilmoitettu

kilpailuohjelmassa. Aikaa teosehdotusten noutamiselle tulisi varata vähintään pari viikkoa. Noutamattomat ehdotukset hävitetään kilpailun jälkeen, ja niistä laaditaan pöytäkirja.

Järjestäjä ei lähtökohtaisesti ole velvollinen palauttamaan teoksia taiteilijoille. Kilpailija voi kuitenkin nimimerkillään pyytää järjestäjää palauttamaan ehdotuksen. Tällöin kilpailun järjestäjän on palautettava ehdotus ilmoitettuun osoitteeseen vastaanottajan kustannuksella.

Kutsukilpailussa teosten tuhoaminen ei kuitenkaan ole perusteltua. Koska taiteilijat ovat tiedossa, kutsukilpailussa on hyvien tapojen mukaista järjestää ehdotusten palautukselle kuljetus järjestäjän toimesta.

Kilpailuaineiston arkistointi

Kopio kilpailupöytäkirjasta liitteineen sekä kuvamateriaalia palkituista tai sijoitetuista ehdotuksista tulee toimittaa ohjelman hyväksyneelle Suomen Taiteilijaseuralle, joka arkistoi kilpailupöytäkirjan.

Suomen Taiteilijaseura on vuodesta 2016 alkaen pitänyt Suomessa järjestetyistä kilpailuista ja hauista arkistoa. Kilpailuarkistoon voivat tutustua kilpailujen järjestäjät, tutkijat, tiedotusvälineet, kuvanveistäjät, opiskelijat ja muut kiinnostuneet. Ennen vuotta 2016 Suomen Kuvanveistäjäliitto on pitänyt Suomessa järjestetyistä, Taiteilijaseuran kilpailusääntöjä noudattaneista kilpailuista arkistoa, joka on siirretty Kansallisarkistoon.

Palkkioiden, palkintojen ja korvausten maksaminen

Kilpailun tultua ratkaistuksi suoritetaan palkinnot voittajille, mieluiten jo julkistamistilaisuudessa. Palkinnot, palkkiot ja korvaukset palkinto- lautakunnan taiteilijajäsenille ja Suomen Taiteilijaseuralle tulee maksaa viimeistään kahden kuukauden kuluttua kilpailun ratkaisemisesta.

Taidekilpailupalkinnoista ei suoriteta ennakonpidätystä eivätkä palkinnot ole arvonlisäveron alaisia. Veronalaisuus tuloverotuksessa riippuu siitä, onko kyseisen kilpailun palkinnoille myönnetty verovapaus.

Teoksen tilaaminen kilpailun perusteella

Kilpailun järjestäjä päättää teoksen tilaamisesta, ja sillä on oikeus tilata mikä tahansa kilpailussa palkittu ehdotus. Järjestäjän ei siten ole valittava kilpailun

voittanutta teosta. Tilaaja laatii valitun taiteilijan kanssa erillisen sopimuksen, joka koskee teoksen toteuttamista. Päätös teoksen toteuttamisesta tai toteuttamatta jättämisestä tulee tehdä yhden vuoden kuluessa kilpailun ratkaisemisesta. Järjestäjän on ilmoitettava ohjelman hyväksyneelle Suomen Taiteilijaseuralle kilpailua koskevista jatkotoimenpiteistä.

JULKISEN TAITEEN PORTFOLIOHAKU

Ennen portfoliohaun avaamista

Portfoliohaun järjestäjälle kuuluu haun kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta huolehtiminen. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo ja ohjeistaa julkisen taiteen portfoliohaun järjestämisessä.

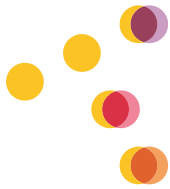
Järjestäjän tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- a) Portfoliohaun hakuilmoituksen, aikataulun ja budjetin laatiminen,
- b) Portfoliot läpikäyvän ja niiden perusteella valinnat tekevän työryhmän tai henkilön valitseminen,
- c) Portfoliohaun yhteyshenkilön ja/tai sihteerin valitseminen,
- d) Portfoliohaun jälkeisistä jatkotoimenpiteistä päättäminen,
- e) Teoksen toteuttamisesta päättäminen

Seuraavissa osissa käydään läpi keskeiset järjestäjän tehtävät siten, kun ne yleensä valmisteluvaiheessa tulevat esille.

Portfoliohaun aikataulu

Julkisen taiteen portfoliohaun järjestämisestä kiinnostuneen on hyvä olla ajoissa liikkeellä. Kun taidetta hankitaan avoimen haun avulla rakennushankkeen yhteydessä, tulee portfoliohaun järjestäminen ajankohtaiseksi jo rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa, jolloin taidekokonaisuus voidaan ottaa rakennushankkeen kokonaissuunnittelussa mahdollisimman hyvin huomioon, ja taiteesta tulee luonnollinen osa rakennushanketta. Hyvissä ajoin järjestetyn portfoliohaun kautta valittu tekijä voi toteuttaa taideteoksen samanaikaisesti rakennusvaiheen kanssa, jolloin taideteos on valmis ja paikoillaan kohteen valmistuessa.

Myös budjetoinnin kannalta taideteoksen sisällyttäminen hankkeen kokonaisbudjettiin on järkevintä toteuttaa jo suunnitteluvaiheessa, jolloin taideteoksen budjetti voidaan selkeämmin suunnitella osaksi rakennuskustannuksia.

Alla olevassa kaaviossa on esitetty portfoliohaun vaiheet ja niihin sisältyvät keskeiset tehtävät ja tapahtumat.

VALMISTELU 1 KK	HAKUAIKA > 3 VIIKKOA	ARVOSTELU 1 KK	PORTFOLIOHAUN JÄLKEEN
1. Päätös portfoliohaun järjestämisestä	1. Portfoliohaun avaaminen ja siitä tiedottaminen	1. Taiteilijavalinnassa huomioidaan hakuilmoituksen ehdot täyttävät portfolioit	1. Varsinainen teoksen suunnittelu
2. Taidekohteiden valinta	2. Taiteilijoiden kysymyksiin vastaaminen haun ollessa auki	2. Työryhmä käy läpi portfolioit ja tekee niiden pohjalta päätökset taiteilijavalinnasta	2. Portfoliohakua voi seurata joko suora tilaus, kutsukilpailu tai rinnakkainen luonnostilaus. Kutsukilpailuun ja rinnakkaiseen luonnostilaukseen kannattaa varata 2–4 kuukautta.
3. Budjetin laadinta	3. Portfolioiden vastaanottaminen hakujan lopussa	3. Päätöksestä tiedottaminen	3. Päätös teoksen toteuttamisesta (< 1)
4. Aikataulun suunnittelu		4. Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta STS:lle	4. Henkilötietojen suojasta huolehtiminen: portfolioiden sisältämät henkilötiedot tulee poistaa viimeistään kun taidehanke on kokonaisuudessaan päättynyt, eikä henkilötiedoilla ole enää käyttötarvetta.
5. Hakuilmoituksen ja liiteasiakirjojen laadinta			

6. Portfolioiden perusteella valinnat tekevät työryhmän nimittäminen			
7. Portfoliohakua seuraavien jatkotoimenpiteiden päättäminen			
8. Hakuilmoituksen hyväksyminen STS:ssa			

Budjetin laatiminen

Portfoliohaun järjestäjän tehtäviin kuuluu taidehankkeen toteuttamisbudjetin ja portfoliohaun järjestämiseen liittyvän budjetin valmistelu.

Teoksen toteuttamisbudjetti määritellään teoksen muodon ja hankkeen kokonaisbudjetin mukaan. Kokonaisbudjetti voi olla esimerkiksi prosenttiperiaatteen mukaisesti rakennushankkeen budjetista noin yksi prosentti, joka käytetään taiteeseen. Teoksen toteuttamisbudjetti pitää sisällään esimerkiksi teoksen materiaali- ja toteutuskustannukset, taiteilijapalkkiot, teoksen kuljettamisesta ja asennuksesta aiheutuvat kulut, sekä tekijänoikeuksiin liittyvät korvaukset. Ulkoteoksen budjetissa on huomioitava myös perustus- ja valaistuskustannukset.

Julkisen taiteen portfoliohaku voidaan toteuttaa kevyelläkin budjetilla. Suurimmat menoerät muodostavat mahdollisen, portfolioita läpikäyvän työryhmän asiantuntijapalkkiot ja sihteerin palkkio, jotka maksetaan työmäärän perusteella ja sovitaan erikseen. Suomen Taiteilijaseura veloittaa 300 euroa portfoliohaun hakuilmoituksen laatimisesta avustamisesta. Muita kuluja voivat olla tiedotuskulut, portfoliohaun hakuilmoitukseen ja sen liitteisiin liittyvät mahdolliset painatus-, kopiointi ja valokuvauskulut, mahdolliset kokoustilojen kulut, joissa portfolioita käydään lävitse, sekä muut kulut. Usein aiheutuu kustannuksia, joihin ei voi ennakoon varautua. Niiden osuudeksi on hyvä varata vähintään 5 % kokonaisbudjetista.

Portfoliokuvaan osallistuvat taiteilijat

Portfoliokuvaan voivat lähtökohtaisesti osallistua kaikki ammattikuvataiteilijat. Järjestäjä voi kuitenkin halutessaan päättää taidehaun tarkoitus huomioiden, kohdistetaanko portfoliokuva esimerkiksi tietyn kuvataiteen alan tai tietyllä alueella toimiville tekijöille. Portfoliokuvaan hakulmoituksessa osallistumisoikeutta voidaan myös laajentaa kattamaan kansainvälinen taiteilijakenttä. Portfoliokuvaan hakulmoituksessa todetaan, kenelle haku on suunnattu.

Portfoliokuvaan hakulmoituksen sisältö

Portfoliokuvaan hakulmoitus tarjoaa kuvataiteilijalle mahdollisuuden arvioida tehtävän kiinnostavuutta ja soveltuvuutta oman ammatillisen profiilinsa näkökulmasta. Portfoliokuvaan hankkeesta kiinnostuneet kuvataiteilijat lähettävät ohjeiden mukaisen portfolion olemassa olevista työnäytteistä, joilla esittelevät osaamistaan. Samalla portfoliokuvaan osallistuvat taiteilijat saavat yhtäläiset tiedot taidehankkeen menettelytavoista ja taiteen roolista hankkeessa.

Portfoliokuvaan hakulmoituksessa esitetään:

- 1) Tehtävän kuvaus ja tavoitteet, sekä kohteen tiedot
- 2) Portfoliokuvaan järjestäjä
- 3) Taidehankkeen kokonaisaikataulu
- 4) Taiteilijavalinnan valintaperusteet
- 5) Taiteilijavalintaan osallistuvat henkilöt
- 6) Portfoliokuvaan jatkotoimenpiteet ja niiden aikataulu
- 7) Teoksen toteutukseen varattu budjetti
- 8) Ne yksityiskohtaiset tiedot, jotka portfolioiden tulee sisältää
- 9) Portfolioiden toimittamistapa ja ajankohta, sekä vaadittu tiedostojen koko ja muoto
- 10) Yhteystiedot, joista voi tiedustella lisätietoja
- 11) Liitteenä tarpeellinen taiteen sijoituspaikkaa kuvaava aineisto

Mikäli samassa hankkeessa julistetaan samanaikaisesti useampia avoimia taidehakuja, kannattaa kaikkien taidekohteiden erityispiirteet kuvailla

hakuilmoituksessa. Taiteilijat voivat hakea yhteen tai useampaan avoimeen kohteeseen, ellei hakuoikeutta ole rajattu ilmoituksessa.

Taidehankkeen luonteesta riippuen pyydetyn portfolion sisältö voi vaihdella. Työnäytteiden ei tarvitse olla julkisia taideteoksia, vaan portfolion avulla taiteilija voi tuoda esille oman työskentelynsä sisältöjä sekä käyttämiensä materiaalien laaja-alaista tuntemusta, joka on sovellettavissa julkiseen tilaan. Siten myös näyttelyteokset ja muut teoskokonaisuudet voivat olla hankkeen luonteeseen sopivia työnäytteitä. Työnäytteiden avulla taiteilija osoittaa hallitsevansa työskentelyn taiteen kentällä ja osana rakennettua ympäristöä.

Portfoliohaun hakuilmoituksessa eritellään ne tiedot, jotka portfolion tulee sisältää, kuten taiteilijan yhteystiedot, ansioluettelo ja sen maksimipituus, kuinka monta työnäytettä edellytetään ja mitä tietoja työnäytteistä toivotaan kerrottavan (esim. koko, materiaali, sijainti). Portfoliohaun yhteydessä ei vielä pyydetä teosluonnoksia eikä teosideoita, ja tämä kannattaa erikseen mainita myös hakuilmoituksessa. Lisäksi hakuilmoituksessa tuodaan selkeästi esille portfolioiden toimittamistapa sekä mahdollinen vaadittu tiedostokoko ja -muoto.

Hakuvaiheen aikana taiteilijoille tarjotaan mahdollisuus esittää hakuilmoitukseen ja -prosessiin liittyviä kysymyksiä tiettyyn päivämäärään mennessä. Hakuilmoituksessa tulee ilmoittaa ne yhteystiedot, joista voi tiedustella lisätietoja. Mahdolliset kysymykset ja niihin laaditut vastaukset julkaistaan kaikkien nähtävillä tiettyyn päivämäärään mennessä ennen hakuajan umpeutumista.

Mikäli taiteilijalta pyydetään lyhyttä tekstimuotoista perustelua hakuun osallistumiselle tai työskentelynsä kuvaamiselle, tulee tekstiosuuden tarkoitus ja aihe kuvata yksiselitteisesti hakuilmoituksessa. Pyydetylle tekstiosuudelle tulee määrittää enimmäispituus.

Portfoliohaun järjestäjän tulee ilmoittaa mahdollisuuksien mukaan ennalta, seuraako portfoliohakua suora teostilaus portfolion perusteella valitulta taiteilijalta, kutsukilpailu vai rinnakkainen luonnostilaus. Jos portfoliohakua seuraa kutsukilpailu, tulee portfoliohaun hakuilmoituksessa mainita kutsuttavien taiteilijoiden määrä, kutsukilpailun aikataulu ja kutsupalkkion suuruus. Jos portfoliohakua seuraa rinnakkainen luonnostilaus, tulee portfoliohaun hakuilmoituksessa mainita rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden määrä, tehtävän aikataulu ja luonnospalkkion suuruus. Muista portfoliohaun jatkotoimenpiteistä aikatauluineen kerrotaan hakuilmoituksessa riittävällä tarkkuudella.

Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija voi avustaa hakuilmoituksen laadinnassa erillistä korvausta vastaan.

Portfoliohaun julkistaminen

Mikäli järjestäjä haluaa, että portfoliohaku julkaistaan Suomen Taiteilijaseuran viestintäkanavissa, tulee järjestäjän toimittaa hakuilmoitus Taiteilijaseuran kilpailuasiamiehelle tarkistettavaksi ennen sen julkistamista. Tämän jälkeen hakuilmoituksessa voi mainita, että portfoliohaussa noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran laatimaa portfoliohaun ohjeistusta.

Kun portfoliohaun hakuilmoitus on hyväksytty, voidaan portfoliohaku avata. Julkistamisen yhteydessä järjestäjän kannattaa olla suoraan yhteydessä paikallisiin ja/tai valtakunnallisiin tiedotusvälineisiin. Myös sosiaalisen median kanavia kannattaa hyödyntää.

Suomen Taiteilijaseura tiedottaa verkkosivuillaan, uutiskirjeessään ja sosiaalisessa mediassa hyväksymistään julkisen taiteen portfoliohauista. Usein myös STS:n jäsenjärjestöt tiedottavat hauista omissa kanavissaan.

Portfoliohaun julkistamisen jälkeen hakuilmoitusta ei saa täydentää ilman perusteltua syytä. Mikäli hakuilmoitukseen joudutaan kuitenkin tekemään muutoksia tai lisäyksiä kesken hakuajan, on siitä tiedotettava viimeistään seitsemän päivää ennen hakuajan päättymistä.

Portfolioiden läpikäynti

Hakuajan päätyttyä portfolioit käsitellään ja taiteilijat valitaan hakuilmoituksessa määriteltyjen valintaperusteiden ja kerrotun aikataulun mukaisesti. Suomen Taiteilijaseura suosittelee, että portfolioit käydään läpi yhden kuukauden sisällä hakuajan päättymisestä. Taiteilijavalinnassa huomioidaan portfoliohaun hakuilmoituksen ehdot täyttävät portfolioit. Puutteelliset, luonnosehdotuksen sisältävät tai myöhässä saapuneet portfolioit jätetään käsittelemättä.

Taiteilijavalinnan portfolioiden perusteella tekee tehtävään nimitetty työryhmä tai henkilö, kuten julkisen taiteen asiantuntija. Taiteilijavalinnasta vastaavalla työryhmällä tai henkilöllä tulee olla kuvataiteen ja julkisen taiteen asiantuntemusta. Suomen Taiteilijaseura suosittelee, että taiteilijavalinnassa ja portfolioiden arvioimisessa hyödynnetään ammatti- kuvataiteilijan asiantuntemusta. Taidehankkeen prosessit hyvin tunteva, taiteellisesti ansioitunut kuvataiteilija avustaa vertaisarvioinnin keinoin tilaajaa valitsemaan

taiteilijan, jolla on kyky toteuttaa työ annetussa kontekstissa. Suomen Taiteilijaseura voi järjestäjän pyynnöstä nimittää työryhmään ammattikuvataiteilijan.

Mikäli työryhmä ei saavuta yksimielisyyttä taiteilijavalinnasta, järjestetään äänestys. Työryhmän äänestyksissä asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Mikäli järjestäjä haluaa, voidaan myös portfolioiden perusteella tehtävässä taiteilijavalinnassa noudattaa avoimen ja kutsu- kilpailun periaatetta, jonka mukaan yksimielisillä taiteilijajäsenillä on veto-oikeus työryhmän äänestyksissä. Taiteilijajäsenillä on siten yksimielisinä valta päättää taiteellisesta arvioinnista.

Työryhmän kokouksista laaditaan pöytäkirja. Työryhmän päästyä taiteilijavalinnasta yksimielisyyteen kirjataan valinta pöytäkirjaan, joka kaikkien työryhmän jäsenten on allekirjoituksellaan hyväksyttävä.

Portfoliohaun jälkeen

Tieto portfoliohaun päättymisestä ja tehdystä valinnasta tulee julkistaa samalla tavoin kuin hakuilmoitus. Mahdollisuuksien mukaan haun tuloksista on hyvä ilmoittaa portfoliohakuun osallistuville henkilökohtaisesti.

Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle.

Kun taiteilija tai taiteilijat on valittu teoksen tai teosten toteuttajiksi, alkaa varsinainen teosten suunnittelu. Portfoliohakua voi seurata joko suora teostilaus portfolion perusteella valitulta taiteilijalta, kutsukilpailu tai rinnakkainen luonnostilaus. Portfoliohaun jatkotoimenpiteistä ja niiden aikataulusta kerrotaan hakuilmoituksessa.

I. Suora tilaus

Mikäli portfoliohakua seuraa suora tilaus, on valitun taiteilijan kanssa tehtävä luonnos- ja tilaussopimus. Suomen Taiteilijaseuran mallisopimusta voi käyttää pohjana sopimusta laadittaessa.

II. Kutsukilpailu

Mikäli portfoliohakua seuraa kutsukilpailu, noudatetaan kilpailussa Suomen Taiteilijaseuran kutsukilpailua koskevia sääntöjä.

III. Rinnakkainen luonnostilaus

Mikäli portfoliohakua seuraa rinnakkainen luonnostilaus, noudatetaan tehtävässä Suomen Taiteilijaseuran rinnakkaista luonnostilausta koskevaa ohjeistusta. Rinnakkaisessa luonnostilauksessa toimivaa taidetyöryhmää tulee hyödyntää myös portfoliohaun taiteilijavalintaa tehdessä.

RINNAKKAINEN LUONNOSTILAUS

Ennen luonnostilauksen avaamista

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä vastaa taidehaun kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo ja ohjeistaa rinnakkaisen luonnostilauksen järjestämisessä.

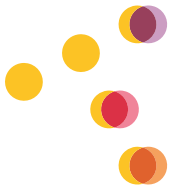
Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjän tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- a) Taidetyöryhmän jäsenten nimittäminen huomioiden taiteilijajäsenet,
- b) Rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelman, sopimuksen, aikataulun ja budjetin hyväksyminen
- c) Rinnakkaisen luonnostilauksen yhteyshenkilön ja/tai sihteerin valitseminen
- d) Luonnospalkkioiden suuruuden määrittelemine,
- e) Luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden valitseminen
- f) Luonnostilauksen avaaminen
- g) Teoksen toteuttamisesta päättäminen

Taidetyöryhmä

Taidehankkeen toteutusta varten tulee olla nimetty taidetyöryhmä. Ellei tilaajalla ole kiinteää taidetyöryhmää, tulee sellainen nimittää hanketta varten. Taidetyöryhmän nimittävät rinnakkaisen luonnostilauksen tilaaja ja Suomen Taiteilijaseura.

Taidetyöryhmä vastaa rinnakkaisen luonnostilauksen korkeasta laadusta ja taiteellisten arvojen toteutumisesta, joten työryhmässä tulee olla edustettuna

tilaajatahon lisäksi kuvataiteen asiantuntemusta ja julkisen taiteen asiantuntemusta. Taidetyöryhmässä tulee olla vähintään kaksi ammattikuvataiteilijaa, joista Suomen Taiteilijaseura nimittää ainakin yhden. Tilaaja voi halutessaan nimittää toisen ammattikuvataiteilijan taiteilijajäseneksi, sekä työryhmän muut jäsenet. Mikäli tilaajalla on kiinteä taidetyöryhmä, jossa toimii jo yksi ammattikuvataiteilija, nimittää Suomen Taiteilijaseuran toisen taiteilijan työryhmään. Työryhmän taiteilijajäsenet arvioivat teosehdotusten taiteellisia ansioita ja tulevaa ulkomuotoa sekä laajemmin teosten toteuttamiskelpoisuutta, materiaaleja ja elinkaarta.

Suomen Taiteilijaseura nimittää taidetyöryhmän taiteilijajäsenen lähtökohtaisesti 1–2 viikon sisällä järjestäjän yhteydenotosta. Mikäli samassa suunnittelukohteessa on useampia taidehakuja, voi nimitetty taiteilija toimia taidetyöryhmän jäsenenä useammassa taidehankkeessa.

Silloin, kun rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä on julkinen taho, kuten kunta tai kaupunki, on taidetyöryhmän hyvä olla moniammatillinen yhdistäen kunnan eri hallintoaloja. Työ edellyttää asiantuntemusta esimerkiksi taiteen sisällöllisistä arvoista, valaistuksesta, infra- ja viherympäristöstä, teknisestä toimesta, arkkitehtuurista, kunnan taloudesta sekä kaavoituksesta.

Työryhmässä voi olla edustettuna esimerkiksi taidemuseo, rakennusvalvonta, kaupunkisuunnittelu, viher- ja yleisten alueiden suunnittelu, tilakeskus, kulttuuripalvelut, ammattikuvataiteilija sekä kuntapoliitikkoja edustamassa kuntalaisia. On suositeltavaa, että taidetyöryhmän käytännön työtä organisoii julkisen taiteen asiantuntija. Julkisen taiteen asiantuntija palveluiden hankinnasta saa lisätietoja [hankintaohjeesta](#).

Taidetyöryhmä vastaa rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelman laadinnasta, ehdottaa rinnakkaiseen luonnostilaukseen kutsuttavat taiteilijat ja vastaa valintakriteereistä. Taidetyöryhmä tai tilaaja vastaa rinnakkaista luonnostilausta varten allekirjoitettavan sopimuksen sisällöstä. Taidetyöryhmä vastaa teosluonnosten arvioinnista ja ehdottaa tilattavaa teosta. Kaikista taidetyöryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Rinnakkaisen luonnostilauksen aikataulu

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestämisestä kiinnostuneen on hyvä olla ajoissa liikkeellä. Kun taidetta hankitaan rakennushankkeen yhteydessä, tulee rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäminen ajankohtaiseksi jo rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa. Tällöin taiteesta tulee luonnollinen osa

rakennushanketta. Hyvissä ajoin järjestetyn luonnostilauksen kautta valittu taideteos voidaan toteuttaa samanaikaisesti rakennusvaiheen kanssa, jolloin taideteos on valmis ja paikoillaan kohteen valmistuessa.

Myös budjetoinnin kannalta taideteoksen sisällyttäminen hankkeen budjettiin on järkevää toteuttaa jo suunnitteluvaiheessa, jolloin taideteoksen budjetti voidaan selkeämmin suunnitella osaksi rakennuskustannuksia.

Taidehankkeen tilaajan on hyvä varata koko hankintaprosessiin, mukaan luettuna teoksen valmistaminen, aikaa vähintään vuosi, mieluummin 1,5–2 vuotta. Rinnakkaisen luonnostilauksen alkuvaiheeseen on hyvä varata aikaa muutama kuukausi. Luonnostilaus kestää kahdesta neljään kuukautta. Teosluonnosten arvostelun jälkeen valitun teoksen valmistusprosessiin on hyvä olla riittävästi aikaa, mieluummin vuosi.

VALMISTELU 1-2 KK + MAHD. PORTFOLIOHAKU	LUONNOSVAIHE 2-4 KK	ARVOSTELU 1 KK	LUONNOSTILAUKSEN JÄLKEEN
1. Päätös rinnakkaisen luonnostilauksen järjestämisestä ja mahdollisesti sitä edeltävästä portfoliohausta	1. Rinnakkaisen luonnostilauksen avaaminen	1. Taidetyöryhmä arvostelee teosluonnokset ohjelmassa määriteltyjen arviointiperusteiden pohjalta	1. Päätös teoksen toteuttamisesta ja teoksen toteuttamista koskevan sopimuksen laadinta
2. Mahdollinen julkisen taiteen asiantuntijan kilpailuttaminen	2. Aloituskokouksen järjestäminen ja sopimusten allekirjoittaminen	2. Lopullinen teos suositellaan tilaamaan taidetyöryhmän ehdotuksen mukaisesti.	2. Luonnospalkkioiden ja taidetyöryhmän taiteilijajäsenten palkkioiden maksaminen
3. Taidetyöryhmän nimittäminen	3. Taiteilijan työn ohjaaminen	3. Päätöksen jälkeen kaikille osallistuneille taiteilijoille tiedotetaan valinnasta ja sen perusteista.	
4. Budjetin laadinta	4. Luonnosten vastaanottaminen hakuajan lopussa	4. Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta STS:lle	
5. Aikataulun suunnittelu			
6. Rinnakkaisen luonnostilauksen hakuohjelman, sopimuksen ja liiteasiakirjojen laadinta			
7. Kutsuttavien taiteilijoiden valinta			
8. STS:n nimittämä taiteilijajäsen taidetyöryhmään			

Budjetin laatiminen

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjän tehtäviin kuuluu taidehankkeen toteuttamisbudjetin valmistelu, mukaan lukien luonnostilauksen järjestämisestä aiheutuvat kulut. Taidehankkeen kokonaisbudjetti voi olla esimerkiksi prosenttiperaatteen mukaisesti rakennushankkeen budjetista noin yksi prosentti, joka käytetään taiteeseen.

Teoksen toteuttamisbudjetti pitää sisällään esimerkiksi teoksen materiaali- ja toteutuskustannukset, taiteilijapalkkiot, teoksen kuljettamisesta ja asennuksesta aiheutuvat kulut sekä tekijänoikeuksiin liittyvät korvaukset. Ulkoteoksen kohdalla on huomioitava myös perustus- ja valaistuskustannukset.

Yleisohjeena voi sanoa, ettei rinnakkaista luonnostilauksta kannata järjestää alle 10 000 euron budjetilla. Rinnakkainen luonnostilaus edellyttää kaikissa tapauksissa luonnospalkkioiden maksamista luonnostilaukseen osallistuville taiteilijoille. Suomen Taiteilijaseura suosittelee, että luonnospalkkiot ovat 3 000–5 000 euroa per osallistuva taiteilija. Luonnospalkkioiden suuruutta määriteltäessä tulee ottaa huomioon hankinnan koko, vaativuusaste, taiteilijoilta pyydetty materiaali ja työn määrä. Jotta rinnakkaisesta luonnostilauksesta saadaan mahdollisimman suuri hyöty irti, kannattaa luonnokset tilata vähintään kolmelta taiteilijalta.

Kuvataiteilijoille maksettavien luonnospalkkioiden jälkeen suurimmat menoerät muodostavat taidetyöryhmän taiteilijajäsenten asiantuntijapalkkiot. Taiteilijajäsenille suositellaan maksettavaksi asiantuntijatyöstä 500–4 000 euroa per taiteilija riippuen työmäärästä ja siitä, kuinka monta taidehakua kohteessa on. Palkkio sovitaan aina erikseen. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo rinnakkaista luonnostilauksta suunnittelevia budjetin laadinnassa.

Muita kuluja ovat mahdollisen julkisen taiteen asiantuntijan palkkio, taidetyöryhmän sihteerin palkkio, tiedotuskulut, rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelmaan ja sen liitteisiin liittyvät mahdolliset painatus-, kopiointi- ja valokuvauskulut, mahdolliset kokouskulut, kun teosluonnoksia käydään lävitse sekä muut kulut. Usein aiheutuu kustannuksia, joihin ei voi ennakoon varautua. Niiden osuudeksi on hyvä varata vähintään 5 % kokonaisbudjetista.

Suomen Taiteilijaseura veloittaa 300–500 euroa rinnakkaisen luonnostilauksen avustamisesta.

Luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden valinta

Rinnakkaisessa luonnostilauksessa järjestäjä valitsee luonnostilaukseen osallistuvat kuvataiteilijat taidetyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Taidetyöryhmä vastaa kutsuttavien taiteilijoiden valintakriteereistä.

Kuvataiteilijat voidaan valita rinnakkaiseen luonnostilaukseen joko yksivaiheisesti tai kaksivaiheisesti. Yksivaiheisesti valinta tapahtuu suoraan kutsumalla, tai hyödyntämällä esimerkiksi portfoliohakua tai taiteilijapankkia.

Kaksivaiheisessa valinnassa tietyiltä kuvataiteilijoilta pyydetään ensin alustavaa suunnittelutyötä liittyen teokseen tai sen sijoituskohteeseen. Alustavalla suunnittelutyöllä tarkoitetaan teosluonnosta edeltävää, kohdetta koskevan idean tai hahmotelman tekemistä tulevan teoksen teemasta tai sisällöstä. Alustavat ideat esitellään taidetyöryhmälle ja suunnittelutyön perusteella taidetyöryhmä ehdottaa taiteilijat rinnakkaiseen luonnostilaukseen. Alustava suunnittelutyö huomioidaan rinnakkaisen luonnostilauksen palkkioissa ja kokonaisaikataulussa. Mahdollisen alustavan suunnittelutyön palkkioon tulee varata noin 1 500–2 500 euroa ja aikaa suunnittelutyön tekemiseen 1–2 kuukautta.

Rinnakkaiseen luonnostilaukseen kutsuttaviin taiteilijoihin kannattaa ottaa yhteyttä jo luonnostilauksen suunnitteluvaiheessa. Kutsuttavien taiteilijoiden nimiä ei tule päästää julkisuuteen (esim. esityslistojen välityksellä) ennen kuin heidän suostumuksensa on saatu.

Luonnostilauksen ohjelma

Rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelman tarkoituksena on, että luonnostilaukseen osallistuvat taiteilijat saavat riittävät ja yhtäläiset tiedot hankkeen menettelytavoista sekä taiteen roolista hankkeessa. Samalla ohje sisältää taiteilijan kannalta reunaehdot ja tiedot, joiden perusteella luonnos on mahdollista laatia. Hyvin laadittu ohjelma on selkeä ja yksiselitteinen, mikä takaa riidattoman ja korkeatasoisen lopputuloksen.

Rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelmassa esitetään:

- 1) Tehtävän kuvaus ja tavoitteet
- 2) Tiedot taidehankkeen kohteesta ja taiteen sijoituspaikasta
- 3) Järjestäjä
- 4) Taidetyöryhmän kokoonpano

- 5) Rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvat taiteilijat nimeltä
- 6) Teoksen toteutukseen varattu budjetti
- 7) Taidehankkeen kokonaisaikataulu: luonnosten tekemiseen varattu aika, aloituskokouksen ajankohta, välitapaamisten ajankohta, luonnoksen jättämisen ajankohta ja lopullisen teoksen valmistumisajankohta
- 8) Luonnospalkkio
- 9) Taiteilijavalinnan valintaperusteet
- 10) Ne yksityiskohtaiset tiedot, jotka jätettävien luonnosten tulee sisältää
- 11) Luonnosten toimittamistapa ja ajankohta, sekä vaadittu tiedostojen koko ja muoto
- 12) Tekijänoikeutta koskevat maininnat, sekä muut mahdolliset velvoitteet
- 13) Yhteystiedot, joista voi tiedustella lisätietoja
- 14) Liitteenä tarpeellinen taiteen sijoituspaikkaa kuvaava aineisto

Kohteen tiedot tulee esitellä siten, että taiteilijat osaavat ottaa kohteen ympäristön huomioon miettiessään muun muassa teoksen materiaalia ja kokoluokkaa.

Taidehankkeen luonteesta riippuen taiteilijalta pyydetyn materiaalin sisältö voi vaihdella. Ohjelmassa tulee mainita se materiaali, joka taiteilijan tulee luonnosehdotukseensa liittää, ja joka on välttämätön ehdotusten havainnollistamiseksi. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi materiaaliluonnoksia, piirustuksia, malleja ja selostuksia sekä niissä käytettäviä mittakaavoja ja laskelmia. Yleensä taiteilijoiden edellytetään liittävän ehdotukseen teoksen alustava kustannusarvio, josta käy ilmi myös taiteilijapalkkion määrä. Lisäksi ohjelmassa tuodaan selkeästi esille luonnosehdotusten toimittamistapa, vaadittu tiedostojen koko ja muoto ja mahdollisesti edellytetyt 3D-mallit tai pienoismallit, sekä näiden koko ja muoto.

Luonnosvaiheen aikana taiteilijoille tarjotaan mahdollisuus esittää ohjelmaan ja -valintaprosessiin liittyviä kysymyksiä tiettyyn päivämäärään mennessä. Ohjelmassa tulee ilmoittaa ne yhteystiedot, joista voi tiedustella lisätietoja. Mahdolliset kysymykset ja niihin laaditut vastaukset toimitetaan kaikille rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuville taiteilijoille tiedoksi tiettyyn päivämäärään mennessä.

Mikäli luonnostilauksen järjestäjä haluaa noudattaa Suomen Taiteilijaseuran laatimaa ohjeistusta, tulee järjestäjän toimittaa ohjelma Taiteilijaseuran kilpailuasiamiehelle tarkistettavaksi ennen luonnostilauksen avaamista. Tarkistuksen jälkeen ohjelmassa saa mainita, että ”Rinnakkaisen

luonnostilauksen ohjelmassa noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran laatimaa ohjeistusta”.

Suomen Taiteilijaseura julkaisee viestintäkanavissaan ne rinnakkaisen luonnostilauksen haut, joissa noudatetaan Taiteilijaseuran ohjeistusta. Taiteilijaseura suosittelee, että rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelma laaditaan vallitsevan käytännön mukaisesti noudattaen Taiteilijaseuran ohjeistusta.

Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija voi avustaa hakuilmoituksen laadinnassa korvausta vastaan.

Sopimuksen laatiminen

Rinnakkaista luonnostilausta varten laaditussa sopimuksessa todetaan sopimuksen osapuolet, kuvataan kohde ja teoksen sijoituspaikka, sekä osapuolten vastuut.

Keskeisiä sopimuksessa sovittavia asioita ovat teosluonnoksen havainnollistamiseksi vaadittavat aineistot, jotka taiteilija toimittaa taidetyöryhmälle tai tilaajalle rinnakkaisen luonnostilauksen päättyessä, tiedot näiden luonnosten koosta ja käytettävistä mittakaavoista, sekä tieto aineistojen toimitustavasta. Lisäksi sopimuksessa tulee olla tarkemmat tiedot taiteilijan työn ohjauksesta ja teosluonnosten tekijänoikeudellisesta käytöstä.

Sopimuksessa todetaan rinnakkaisesta luonnostilauksesta maksettava korvaus, maksamisen aikataulu ja muut maksamiseen liittyvät yksityiskohdat.

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä voi myös liittää rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelman sopimukseen ja viitata ohjelmaan siltä osin, kuin edellä mainitut tiedot ovat selkeästi esitelty ohjelmassa.

Sopimusehdoissa tulee huomioida yhdenvertaisuus rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden kesken, ja taiteilijoille on varattava etukäteen mahdollisuus kommentoida sopimusta. Sopimus allekirjoitetaan kaikkien osapuolten toimesta. Sopimuksen allekirjoittaminen on samalla rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelman hyväksyntä ja luonnossopimus.

Sopimusta laadittaessa voi hyödyntää STS:n mallisopimus pohjaa. Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija voi tarvittaessa avustaa sopimuksen laadinnassa.

Tekijänoikeudet

Teosluonnosten sisältämien materiaalien tekijänoikeus säilyy taiteilijalla.

Mikäli rinnakkaisen luonnostilauksen tilaaja haluaa käyttää ja julkaista ei-kaupallisessa tarkoituksessa teosluonnosten materiaalia tai niistä otettuja kuvia omissa viestintäkanavissaan, tulee siitä aina erikseen sopia luonnossopimuksessa taiteilijan tai tekijää edustavan Kuvasto ry:n kanssa.

Suomen Taiteilijaseura suosittelee, ettei tilaajalla ole tällöinkään oikeuksia niihin luonnoksiin, joita ei valita toteutettavaksi.

Rinnakkaisen luonnostilauksen tilaajalla ei ole oikeutta luovuttaa oikeuksia edelleen kolmannelle osapuolelle.

Luonnosten laadintavaihe

Aloituskokous

Teosluonnosten toteutusvaihe alkaa aloituskokouksella, johon osallistuvat rinnakkaiseen luonnostilaukseen valitut taiteilijat, luonnostilauksen järjestäjä, mahdollisuuksien mukaan taidetyöryhmä ja muut taidehankkeen kannalta olennaiset toimijat, kuten arkkitehti tai rakennettuja.

Aloituskokouksessa taiteilijat perehdytetään hankkeeseen, sen tavoitteisiin taiteen, rakennusliikkeen, arkkitehtisuunnittelun tai rakennuksen käyttäjien taholta, mahdolliseen taideohjelmaan sekä rinnakkaisen luonnostilauksen vaatimuksiin.

Kokouksessa käydään teoksen mahdollisuuksia ja huomioitavia reunaehtoja tarkemmin läpi. Aloituskokouksessa myös sovitaan rinnakkaisen luonnostilauksen tarkemmasta etenemisestä ja niistä tavoista, joilla kohteeseen liittyvät lähtötiedot toimitetaan taiteilijoille.

Aloituskokouksessa esitellään luonnossopimus, joka on etukäteen lähetetty taiteilijoille tarkistettavaksi ja kommentoitavaksi, sekä mahdollisuuksien mukaan allekirjoitetaan sopimus.

Aloituskokous suositellaan järjestettävän kohteessa, mutta tarvittaessa kokouksen voi järjestää sähköisesti tai kirjallisen ohjeistuksen muodossa.

Taiteilijan työn ohjaus

Rinnakkainen luonnostilaus pohjaa vuoropuheluun tilaajan ja taiteilijan välillä. Vuoropuhelu korostuu luonnosvaiheen aikana, jolloin rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvat taiteilijat tapaavat taidetyöryhmää tai sen nimittämiä edustajia. Silloin, kun taiteilija tapaa nimitettyjä edustajia, on suositeltavaa, että edustajilla on kuvataiteen asiantuntemusta.

Tapaamisten tarkoituksena on taata teosluonnoksen soveltuvuus paikkaan, sekä lisätä tilaajan ja taiteilijan välistä vuoropuhelua kunnioittaen luonnostilaukseen osallistuvan kuvataiteilijan taiteellista vapautta.

Tapaamisten lukumäärä määritellään rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelmassa ja täsmennetään sopimuksessa. Tapaamisia voi olla yksi tai useampia huomioiden taiteilijan työlle varattu aika ja hankkeen vaativuus. Jokaiselle taiteilijalle ja/tai taiteelliselle työryhmälle tulee tarjota mahdollisuus yhtä moneen henkilökohtaiseen tapaamiskertaan.

Mikäli taiteilijakohtaisten tapaamisten aikana tulee ilmi lähtötietoihin verrattavissa oleva olennainen tieto, esimerkiksi tarkentavat tekniset tiedot, on se hyvien käytäntöjen mukaisesti jaettava kaikkien rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden kesken.

Tilaajan edustaja laatii tapaamisista muistion taidetyöryhmän ja taiteilijan käyttöön.

Teosluonnostelu arviointi taidetyöryhmän toimesta

Hankkeen taidetyöryhmä arvostelee teosluonnokset ohjelmassa määriteltyjen arviointiperusteiden pohjalta ja ilmoitetun aikataulun mukaisesti. Suomen Taiteilijaseuran suosittelee, että teosluonnokset arvioidaan yhden kuukauden sisällä ehdotusten sisäänjättöajan päättymisestä.

Rinnakkaisen luonnostilauksen sihteerin tai koordinaattorin on hyvä olla yhteydessä taidetyöryhmän jäseniin kokousaikojen sopimiseksi hyvissä ajoin ennen luonnosten sisäänjättöajan päättymistä.

Taidetyöryhmä tai työryhmän sihteeri tarkastaa ensin taiteilijoiden jättämän materiaalin. Myöhässä jätetyt tai rinnakkaisesta luonnossopimuksesta poikkeavat teosluonnokset tulee jättää arvostelussa huomioimatta.

Tämän jälkeen taidetyöryhmä tutustuu yksityiskohtaisesti teosluonnoksiin ja arvioi luonnokset. Arvostelussa taidetyöryhmää sitoo ne arviointiperusteet, jotka rinnakkaisen luonnostilauksen ohjelmassa on mainittu.

Taidetyöryhmän tulee tehdä päätös siitä teosluonnoksesta, jota työryhmä ehdottaa tilaajalle toteutettavaksi teokseksi. Lopullinen teos suositellaan tilaamaan taidetyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Mikäli taidetyöryhmä ei saavuta yksimielisyyttä rinnakkaisen luonnostilauksen lopputuloksesta, järjestetään äänestys. Taidetyöryhmän äänestyksissä asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Kaikista taidetyöryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Rinnakkaisen luonnostilauksen jälkeen

Teoksen tilaaminen ja tulosten julkistaminen

Tehdyn päätöksen jälkeen kaikille osallistuneille taiteilijoille tiedotetaan valinnasta ja sen perusteista, sekä toimitetaan jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta.

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä voi myös halutessaan laatia taidetyöryhmän päätöksiin perustuvan tiedotteen mediaa ja yleisöä varten. Tiedotteeseen voi liittää kuvamateriaalia valitusta teosehdotuksesta, mikäli rinnakkaisen luonnostilauksen luonnossopimuksessa on asiasta sovittu.

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä päättää teoksen tilaamisesta. Lopullinen teos suositellaan tilaamaan taidetyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Taidetyöryhmän ehdotuksen huomioiminen on myös hyvien käytäntöjen mukaista.

Tilaaja laatii valitun taiteilijan kanssa erillisen teoksen toteuttamista koskevan sopimuksen. Tilaussopimuksen laadinnassa voi hyödyntää [Suomen Taiteilijaseuran mallisopimus pohjaa](#).

Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle, joka osaltaan tiedottaa yleisölle rinnakkaisen luonnostilauksen päättymisestä ja tehdystä valinnasta.

Luonnospalkkioiden ja korvausten maksaminen

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä maksaa sen järjestämisestä aiheutuvat kulut. Luonnostilauksen suurimmat menoerät ovat taiteilijoille maksettavat luonnospalkkiot, taidetyöryhmän taiteilijajäsenten asiantuntijapalkkiot ja mahdollisen julkisen taiteen asiantuntijan tai taidekoordinaattorin palkkiot.

Näiden lisäksi järjestäjän on hyvä varautua muihin pienempiin kuluihin, kuten Suomen Taiteilijaseuralle maksettava korvaus, luonnosohjelmaan ja sen liitteisiin liittyvät mahdolliset kulut, tiedotuskulut, muiden kuin taiteilijajäsenten mahdolliset kokouspalkkiot ja sihteerin palkkio.

Suosittelavaa on, että haun kustannukset suunnitellaan jo aikaisessa vaiheessa osaksi taideteoksen kokonaiskustannuksia.

Alla on eritelty haun keskeisimpiä kustannuksia:

1) Taiteilijalle maksettava luonnospalkkio

Tilaaaja maksaa rinnakkaisesta luonnostilauksesta jokaiselle taiteilijalle yhtä suuren palkkion. Palkkio määritellään tapauskohtaisesti huomioiden hankkeen laajuus, luonnostilauksen vaativuusaste, tapaamiskertojen lukumäärä ja taiteilijoilta pyydetty materiaali. Palkkion tulee kattaa vaadittujen materiaalikustannusten lisäksi luonnoksen laatimisesta aiheutuva työ.

Rinnakkaisen luonnostilauksen taiteilijapalkkioon on hankkeen laajuudesta riippuen varattava vähintään 3 000–5 000 euroa per taiteilija. Mahdollisen alustavan suunnittelutyön palkkioon varataan vähintään puolet kokonaispalkkion budjetista (1 500–2 500 euroa).

Mikäli rinnakkaisen luonnostilauksen toteuttaminen edellyttää taiteilijoilta vierailua suunnittelukohteeseen, tulee matka- ja majoituskulut huomioida taiteilijalle maksettavan palkkion suuruudessa. Suomen Taiteilijaseura voi avustaa palkkion määrittelyssä.

Taiteilijalle maksetaan hyvien käytäntöjen mukaisesti puolet palkkiosta, kun rinnakkaista luonnostilausta varten laadittu sopimus on allekirjoitettu ja puolet, kun teosluonnos on arvioitu taidetyöryhmässä.

2) Taidetyöryhmän taiteilijajäsenten asiantuntijapalkkiot

Rinnakkaisen luonnostilauksen järjestäjä maksaa taidetyöryhmän taiteilijajäsenelle palkkion (500–4 000 euroa), joka sovitaan hankekohtaisesti huomioiden hankkeen koko, eri taidehakujen lukumäärä, vaativuus ja arvosteluun käytetty aika. Taiteilijajäsenille korvataan myös mahdolliset matkakulut.

Suomen Taiteilijaseura ohjeistaa palkkion suuruuden määrittämisessä.

3) Suomen Taiteilijaseuran korvaus

Suomen Taiteilijaseura perii järjestäjältä 300–500 euron korvauksen, joka sisältää taidetyöryhmän taiteilijajäsenen nimittämisprosessin, kilpailuasiamiehenä toimivan Suomen Taiteilijaseuran lakimiehen neuvonnan ja tilaajan avustamisen, sekä viestinnällisen tuen.